

KARJEROS
PROJEKTAVIMO
REALIJOS

CAREER
DESIGNING
REALITIES

PROJEKTAI • PROJECTS

NICE 2 (KARJEROS PROJEKTAVIMO IR KONSULTAVIMO KARJERAI INOVACIJŲ TINKLAS EUROPOJE): TIKSLAI, VEIKSMAI IR REZULTATAI

NICE trumpinys naudojamas kalbant apie karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai inovacijų tinklą Europoje. Šis projektas pradėtas vykdyti po 2009 m. Heidelberge vykusio parengiamojo susitikimo, skirto Erasmus tinklams. Paraîška šio projekto vykdymui buvo patenkinta, todèl tinklui Europos Komisija paskyrė pirmajį finansavimą. Finansavimas skirtas trims metams, pradedant 2009 m. rugsėjo mén. Šis etapas vadinamas NICE 1 (Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe) projektu. Po šio etapo iškart seké antrasis projekto etapas, kuriam vélgi skirtas trijų metų finansavimas. Jis baigsis 2015 m. rugsėjo mén. Natûralu, kad šis projekto etapas pavadintas NICE 2.

NICE yra institucinis tinklas, turintis 45 partnerius 28 Europos valstybëse. Tinklo partneriai yra aukštojo mokslo institucijos, siûlančios arba netolimoje ateityje ketinančios siûlyti akademinių laipsnių suteikiančias karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai programas, bei institucijos, vykdancios tyrimus šioje srityje. Bendri šio tinklo tikslai yra padëti rengti akademinių laipsnių suteikiančias programas karjeros projektavimo srityje ir gerinti jų kokybę Europoje.

Antrojo projekto etapo metu NICE tinklo nariai įsitrukë į keletą veiklų, skatinančių akademinių bendradarbiavimą karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje.

NICE 2 (NETWORK FOR INNOVATION IN CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING IN EUROPE): AIMS, ACTIONS AND OUTCOMES

NICE stands for Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe. It has been founded in 2009 in a preparatory meeting for Erasmus Networks Application in Heidelberg. The application was successful and the network got a first co-financing fund from European Commission. The funding period covered 3 years from September 2009 and this phase is called NICE 1 project. It has been directly followed by a second 3-years-funding period that will end by September 2015. Naturally this project got a title NICE 2.

NICE is an institutional network and involves now 45 partners from 28 European countries. The involved partners are higher education institutions that already offer or intend to establish in the near future academic degree programs in career guidance and counselling as well as organisations that engage in related research. The overall goals of the network are: support the quality development and setting-up of degree programmes around Europe and work towards the professionalization of career guidance and counselling.

In the period of the second funding the members of NICE engage in several activities to enhance academic cooperation in the field of career guidance and counselling.

Svarbiausi siektini rezultatai yra šie:

- parengti bendrą memorandumą, kur būtų aiškai nurodomas aukštojo mokslo vaidmuo karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje;
- pagrįsti bendras kertines gaires rengiant karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai specialistus (t. y. pagrindiniai NICE kompetentingumai);
- veiklos, skatinančios projekte dalyvaujančių institucijų dėstytojų, tyrėjų ir studentų mainus;
- sukurti tvarią infrastruktūrą, išskaitant internetinę bendruomenę ir duomenų bazę, leidžiančią vystyti tinklus ateityje.

Organizacinė NICE tinklo struktūra sukurta taip, kad aktyviai skatintų aukščiau paminietyti tikslų įgyvendinimą. Atskiros darbo grupės yra atsakingos už taip vadinamujų „projektų“ įgyvendinimą, išskaitant NICE mobilumo skatinimą, naujo metodinio vadovo išleidimą ir socialinių dalininkų informavimą platinant naujienlaiškius. Valdymo grupė rūpinasi diskusijomis ir pačia tinklo tikslų ir veiksmų strateginės krypties koncepcija. Vis tik daugeliu atveju galutinis sprendimas priimamas po konsultacijų su visais NICE nariais. Plokščia hierarchija yra pagrindinis šios organizacinės struktūros aspektas, nes atspindi organizacinės kultūros troškimą, kur vyrautų lygybė ir kiekvienas NICE bendruomenės narys būtų laikomas vertyne.

NICE 2 programos įgyvendinimo metu atskiros tinklo grupės suorganizavo eilę tarptautinių seminarų. Taip pat surengtos trys europinio masto konferencijos. 2013 m. gegužės mėnesį Stambulo technikos universitete (Turkija) surengta 4-oji NICE konferencija. Ji buvo skirta tinklo narių atliktoms veikloms pristatyti pagal tikslus, suformuluotus antrojo finansavimo etapo paraiškoje.

5-oji NICE konferencija „Europos viršunių susitikimas dėl būsimos darbo jėgos karjeros srityje plėtotės“ (angl.: “European Summit on Developing the Career Workforce of the Future”) vyko Jungtinėje Karalystėje 2014 m.

The most important outcomes are:

- the formulation of a joint memorandum on the role of higher education in career guidance and counselling,
- the development and testing of common points of reference for the academic training of career guidance and counselling professionals (e.g. the NICE Core Competences),
- activities to support the exchange of lecturers, researchers and students between the participating institutions, and
- the development of a sustainable infrastructure for future networking, including an online community and database.

The organisational structure of NICE has been designed to actively support the achievement of the goals and objectives mentioned above. Setting of the focus and implementation of so called “projects” like fostering the NICE mobility, publishing of the new Handbook and keeping the stakeholders informed through the Newsletter is a responsibility of the single work groups. The Steering Group cares about a discussion and conception of the strategic direction of the aims and actions of the network, but in most cases the last decision is made only after the consultation with all or NICE members. The flat hierarchy is a core aspect of the organisational structure as it reflects an aspiration for the particular organisational culture characterised by equality and recognized value of each member of NICE community.

The NICE 2 programme is accompanied by many international workshops of the single work groups and three large network wide conferences. In May 2013 the 4th NICE conference has been held in Turkey and hosted by Istanbul Technical University (ITU). This conference served for orientation of the network members in line with the work programme settled by the application for the second funding period.

The 5th NICE conference “European Summit on Developing the Career Workforce of the Future” took place in the United King-

rugsėjo 3–4 d. Konferenciją surengės Canterbury Christ Church universitetas (CCCU) ir NICE tinklas kvietė karjeros projekta-vimo ir konsultavimo karjerai specialistų akademiniu rengimu ir tyrimais šiose srityse besidominčius asmenis (politikus, profesinių asociacijų narius ir specialistus rengiančių bei tyrimus atliekančių institucijų atstovus) pa-sidalinti savo idėjomis ir sprendimais bei dis-kuotuoti pagrindinėmis karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai temomis. Pagrin-diniai klausimai, spręsti šio susitikimo metu buvo šie: kokio tipo karjeros konsulantų reikės ateityje? Kaip reikėtų juos rengti? Kokie tyrimai būtini, norint toliau vystyti ir to-bulinti šią sritį?

Po šio susitikimo įvairiais kanalais pradėtas platinti atviras kvietimas dalyvauti viešoje dis-kusijoje Europos kompetentingumų standartų (EKS) klausimais, taip siekiant pritraukti kiek galima daugiau potencialių dalininkų. Vienas svarbių žingsnių NICE tinklo veik-loje yra išleisti pasiūlymų, tobulinant EKS, santrauką, kuri galėtų pasitarnauti rengiant kompetentingumais grįstas studijų progra-mas, skirtas karjeros projektavimo specialis-tams rengti.

Geriausias būdas susisiekti su NICE tin-klu, domėtis jo veikla ir publikacijomis yra sekti naujienas NICE tinklalapyje www.nice-network.eu arba apsilankyt i internetiniame puslapyje <http://journals.ub.uni-heidelberg.de/index.php/nice> ir užsiprenumeruoti NICE naujienlaiškį.

From September 3-4 in 2014 the host institution Canterbury Christ Church Uni-versity (CCCU) and NICE invited a wide range of actors interested in the academic training and research in career guidance and counsellng (including policy-makers, mem-bers of professional associations, and repre-sentatives of research and training institu-tions) to exchange their ideas and solutions and discuss about the main topics of the CGC field. The key questions of the summit were: What kind of career counsellors are needed in the future, how they should be trained, and what kind of research is necessary to develop our field further?

After the Summit an open call for par-ticipation in a public consultation on Euro-pean Competence Standards (ECS) has been started and disseminated through different channels aiming to reach as many potential contributors as possible. One of the next big steps of the network will be a publication of the summary of the feedback gathered on a proposal of the ECS that could become a use-ful tool for developing a competence and out-put oriented study programmes for the coun-sellors in the field of career and world of work related guidance.

The best way get in touch with NICE and to stay up-to-date with network's activities and publication is follow the news on the NICE website: www.nice-network.eu or to sub-scribe to NICE Newsletter under: <http://journals.ub.uni-heidelberg.de/index.php/nice>

KARJEROS PROJEKTAVIMO IR KONSULTAVIMO KARJERAI INOVACIJŲ TINKLO EUROPOJE (NICE) MEMORANDUMAS

ĮVADAS

2013 m. gegužės mėnesį Europos karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai inovacijų tinklas (NICE) pradėjo rengti jo misiją ir tapatybę aprašantį memorandumą. Memorandumo projektas buvo parengtas po 14 mėnesių trukusių diskusijų NICE tinkle. Kanterburio mieste (JK) 2014 m. įvykusio aukščiausio lygio susitikimo tikslas buvo aptarti ir paskelbtai Memorandumo tekstą kaip svarbų mūsų disciplinos tolesnės plėtros gaires.

Karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai akademinio rengimo ir tyrimų srityje Memorandumas formuluoja tris pagrindines problemas, kurias reikės išspręsti ateityje. Tai:

- aukštos kokybės, kompetentingumais grindžiamas karjeros paslaugų teikėjų akademinis rengimas;
- karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai tyrimų tarptautiniškumo, profesionalių tyrėjų rengimo ir jų bendruomenės plėtotė;
- atskirties tarp tyrimų, teorijos, praktikos ir politikos mažinimas bei esamo skirtingų šios srities veikėjų bendradarbiavimo gerinimas.

Kuriant NICE Memorandumą, siekta dvių strateginių tikslų:

1. Karjeros projektavimo kaip akademinės disciplinos plėtotės skatinimo Europoje jos bendruomenės narių tarpe, suteikiant šiai disciplinai gyvybingumo. Turime omeny individui-

MEMORANDUM ON NETWORK FOR INNOVATION IN CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING IN EUROPE (NICE)

INTRODUCTION

In May 2013, the Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe (NICE) started to formulate a Memorandum, describing its mission and identity. The draft Memorandum is the result of diverse communication within the NICE network over the last 14 months. The Canterbury Summit (UK) 2014 aims to discuss, finalize and publish this text as an important source for the future of our field.

The Memorandum on the Future of Academic Training and Research in Career Guidance and Counselling articulates three central needs for the professionalization of career guidance and counselling, which need to be tackled in the near future:

- the need for high quality, competence-based academic training of career guidance and counselling practitioners;
- the need for interdisciplinary research on career guidance and counselling, the training of excellent researchers and setting up a research community;
- the need for bridging the gaps between research, theory, practice and policy, and to enhance existing cooperation between the different actors in the field.

The development of the NICE Memorandum follows two strategic goals:

1. Fostering the development an academic discipline of career guidance and counselling in Europe, and a community, which fills this discipline with life. In this sense, it addresses

dualius asmenis ir organizacijas, vykdančius tyrimus ir moksliškai pagrįstą karjeros paslaugų teikėjų rengimą. Memorandumas skatina šią bendruomenę veikti organizuotai, siekiant karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai tyrimų bei akademinio rengimo meistriškumo, novatoriškumo ir kokybės.

2. Bendradarbiavimo tarp akademinių bendruomenės ir socialinių dalininkų plėtotės, siekiant, kad karjeros projektavimas ir konsultavimas karjerai taptų profesija, tampriau bendradarbiautų tarpusavyje akademinių bendruomenės, karjeros paslaugų teikėjai ir jų profesinės asociacijos, politikai, karjeros paslaugų tarnybos, gimininių disciplinių aukštojo mokslo ir tyrimų įstaigos.

Memorandumas abiem aukščiau nurodytais tikslais aiškiai pateiks bendrą supratimą, kaip turėtų plėtotis akademinis rengimas ir tyrimai karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje, kokias problemas reikėtų išspręsti siekiant sėkmingų veiklos rezultatų. Memorandumas taip pat turėtų padėti socialiniams dalininkams geriau suprasti, kaip galima būtų efektyviau bendradarbiauti su akademine bendruomene karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje, kad būtų pasiekti bendri tikslai. Memorandumu taip pat siekiama pateikti pasiūlymus, kaip akademinė bendruomenė galėtų prisdėti prie mūsų srities plėtros.

AKADEMINIS RENGIMAS IR TYRIMAI KARJEROS PROJEKTAVIMO BEI KONSULTAVIMO KARJERAI SRITYJE: MEMORANDUMAS ATEIČIAI

NICE ragina visus mokslininkus, aukštojo mokslo įstaigų atstovus, visus karjeros paslaugų teikėjus, profesines asociacijas ir politikus, dirbančius karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje (KPKK), aktyviai prisdėti prie trijų veiklos sričių toliau plėtojant KPKK Europoje.

individuals and organisations involved in research and scientifically based training related to career guidance and counselling. The memorandum calls for this community to act as an organized movement for excellence, innovation and quality in research and training related to career guidance and counselling.

2. Enhancing the cooperation between the academic community and its stakeholders. In order to contribute to the professionalization of career guidance and counselling, the academic community needs to work together with practitioners and their professional associations, relevant policy-makers, career services, higher education institutions, research institutions, connected academic disciplines and professions need to work together.

For both of these purposes, the memorandum shall articulate a common understanding of how academic training and research in the field of career guidance and counselling should develop, which challenges need to be overcome, and how we can work together to be successful. The memorandum shall give stakeholders additional orientation in thinking about how they can collaborate with the academic career guidance and counselling community to achieve common goals. Furthermore, the Memorandum aims at providing suggestions on how the academic community can contribute to the development of our field.

MEMORANDUM ON THE FUTURE OF ACADEMIC TRAINING AND RESEARCH IN CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING

NICE calls upon all scholars and representatives of higher education institutions, all practitioners, associations and policy makers working in the field of Career Guidance and Counselling (CGC) to contribute actively to three fields of action for the future development of CGC in Europe.

KOMPETENTINGUMAIS GRINDŽIAMOS AUKŠTOS KOKYBĖS AKADEMINĖS STUDIJOS

KPKK praktika reikalauja kokybiško karjeros paslaugų teikėjų rengimo, derinančio teoriją, praktiką ir tyrimus. Norėdami pritraukti studijuoti motyvuotus studentus, turime pasiūlyti aukštos kokybės akademines studijas, kurios atvertų sėkmingos karjeros galimybes. Skatinant kokybišką KPKK paslaugų teikėjų rengimą, NICE pateikia bendras kertines gaires visų pakopų studijoms. Mes siekiame parengti Europos kompetentingumo standartą akademinėms KPKK studijų programoms, atsižvelgdami į šiuolaikinius visuomenių iššūkius, darbo rinkos poreikius ir naujausias skirtingų akademinių disciplinų, susijusią su KPKK, žinias. Kompetentingumais grindžiamos studijų programos siūlo studijavimo galimybes, kai būsimieji karjeros paslaugų teikėjai kaip aktyvūs studentai plėtoja ne tik savo žinias ir mokėjimus, bet igyja ir bendruosius kompetentingumus, vertėbes bei požiūrius. Studijų programos turi būti grindžiamos susietomis teorijomis, kurios leistų integruotai igyti tyrimais pagrįstą žinių, praktinių mokėjimų, inovatyvių mokymo ir mokymosi metodą.

Vadovaujantis atitinkamos JT deklaracijomis, studijų programos turi skatinti visus piliečius pilnavertiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, mokytis ir dirbti. KPKK studijų programas siūlantys universitetai, norėdami sustiprinti mokslinę studijų bazę, turėtų įkurti KPKK katedrą. Neatsiejama tokiai studijų dalimi turi tapti tarptautinis mobilumas, skatinantis pažangią kultūrinių perspektyvų išsavinimą ir novatorišką akademinių darbuotojų, studentų, karjeros paslaugų teikėjų ir mokslininkų profesinį tobulėjimą.

INOVATYVŪS TYRIMAI IR AUKŠTOS KOKYBĖS DOKTORANTŪROS STUDIJOS

Siekiant pilnų KPKK tyrimų galimybų išnaudojimo, reikia didinti jų apimtį ir pripa-

HIGH QUALITY COMPETENCE-BASED ACADEMIC TRAINING

CGC practice requires substantial training combining theory, practice and research. To attract motivated students we want to offer high quality academic training, which opens good career perspectives. To promote the quality of academic training in CGC, NICE provides common reference points for all types of training. We aim to establish a European competence Standard for academic training in CGC programs, mirroring the current challenges in societies, labour market needs and the latest knowledge from different academic disciplines that underpin CGC. Competence-based training programs offer learning opportunities where future practitioners as active learners develop knowledge and skills, but also more general competences, values and attitudes. Training programs must be based on coherent concepts that integrate the acquisition of research-based knowledge, practical training and innovative teaching and learning methods.

In line with the relevant UN declarations, training programs should promote the inclusion of all citizens to participate fully in society, education and work. To strengthen the scientific basis of training, universities offering study programs in CGC should aim to establish a chair for CGC. Cross border mobility should be an integral part of such training programs in order to facilitate new cultural perspectives and the acquisition of innovative approaches for academic staff, students, practitioners and scholars.

INNOVATIVE RESEARCH AND EXCELLENT DOCTORAL TRAINING

To live up to its full potential, research in CGC needs to increase its scope, and become acknowledged as a distinct discipline. As an emerging discipline, CGC is based on established disciplines and informed by an inter-

žinti KPKK kaip atskirą mokslinę discipliną. Naujai atsirandanti KPKK mokslinė disciplina grindžiama jau esančiomis mokslinėmis disciplinomis, atsižvelgiant į tarpdisciplininį susitarimą dėl tyrimų. Norėdami pasiekti ženklos mūsų srities tyrimų pažangos, siūlome sudaryti ir skatinti gyvybingus tyrimų klasterius, kuriuose susipažintumėme su atitinkamomis KPKK tyrimų metodologijomis ir metodikomis, sukurtume ir patikrintume naujus ir jau veikiančius konsultavimo karjerai modelius. Siekiant šio tikslø, reikia placių tarpdisciplininių tyrimų darbotvarkėje numatyti aktualias KPKK tyrimų problemas ir tematikas. Ypatingas dëmesys turi būti skiriamas esamos atskirties tarp tyrimų ir praktikos mažinimui, gerinant karjeros paslaugų teikimo praktikos prieinamumą, veiksmingumą bei kokybę. Kviečiame mūsų srities mokslinę bendruomenę kurti ir toliau plėtoti mokslinio dalijimosi žiniomis ir informacija formatus. Kad tyrimuose būtų padaryta ženkli pažanga, turime užtikrinti aukštos kokybės KPKK specializaciją doktorantų rengime, paremti pradedančiuosius mokslininkus, ypač bendradarbiaujant skirtinę šalių ir disciplinų aukštojo mokslo įstaigoms.

TYRIMŲ, PRAKTIKOS IR POLITIKOS KOORDINAVIMAS

Kviečiame visus su KPKK susijusius veikėjus, karjeros paslaugų teikėjus, politikus, profesines asociacijas, tyrimų ir profesinio rengimo įstaigas bei organizacijas įsitraukti į intensyvų bendradarbiavimą bei mainus. Siekdami pagerinti KPKK kokybę bei pilniai išnaudoti esamas galimybes, kviečiame imtis konkrečių veiksmų: KPKK praktika bei politika turi būti grindžiamos tyrimų rezultatais. Tyrimais grindžiama praktika pirmiausia turi būti siejama su taikomaisiais tyrimais. Mes siekiame į tyrimų praktiką kaip jų dalyvius įtraukti karjeros paslaugų teikėjus, tų paslaugų individualius naudotojus bei organizacijas. Skatiname mūsų srities

disciplinary understanding of research. To achieve substantial progress in our research, we propose to form and foster lively research clusters through which we exchange appropriate research methodologies for CGC, and develop and test new and effective models for career counselling. Towards this objective, actual research needs and themes related to CGC ought to be described in a broad interdisciplinary research agenda. Particular attention should be given to the reduction of the gap that exists between research and practice and to the provision of accessible, effective and high quality input for practice. We call upon the scientific community in our field to establish and develop further scientific formats of knowledge and information sharing. To achieve sustainable progress in research we need to ensure high quality doctoral training specialized on CGC supporting novice scholars, especially through collaboration across higher education institutions from different countries and disciplines.

JOINT VENTURES OF RESEARCH, PRACTICE AND POLICY

We invite all actors involved in CGC, practitioners, policy makers, professional associations, research and training organisations to engage in intensive collaboration and exchange. To improve the quality of CGC and to make its potential more visible, we call for concrete actions: The practices and policies related to CGC need to be based on evidence from research. Such a research-based practice needs to be matched by practice-oriented research. We strive to engage practice in research by involving practitioners, users and organizations as co-researchers in the research processes. All scholars in our field are asked to engage in a strong and positive contact with the community of practice, organisations and networks. In particular we will seek to establish opportunities for prac-

mokslininkus stipriau ir pozityviau bendrauti su praktikais, profesinėmis asociacijomis bei kitais profesiniais tinklais. Svarbu sudaryti kuo palankesnes sąlygas karjeros paslaugų teikėjams ir piliečių grupėms pasidalinti savo žiniomis ir panaudoti jas teikiamų paslaugų, politinių sprendimų ir tyrimų kokybės gerinimui. Galiausiai, teikdami aukštos kokybės akademines studijas, atlikdami inovatyvius tyrimus ir aktyviai bendradarbiaudami su socialiniais dalininkais, ypač tais, kurie atstovauja pažeidžiamas atskirties grupes, mes sieksime KPKK suteikti profesijos statusą. Teorijos, tyrimų, politikos ir praktikos ryšį vertiname kaip pagrindinį veiksmingo karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai plėtotės pagrindą.

titioners and groups of citizens to share their knowledge and to feed it into future practice, policy and research. Last but not least, we will promote the professionalization of CGC through high quality academic training, innovative research and active collaboration with all relevant stakeholders, especially those who represent vulnerable and marginalized groups. We view the relationship between theory, research, policy and practice as central in the development of effective career guidance and counselling.

Lifelong Learning Programme

TRUMPOJI EUROPOS AKADEMINIO KARJEROS PASLAUGŲ TEIKĖJŲ RENGIMO KOMPETENTINGUMO STANDARTŲ VERSIJA

Pirmasis leidimas, 2015 m. gegužės mėn.

SHORT VERSION OF EUROPEAN COMPETENCE STANDARDS FOR THE ACADEMIC TRAINING OF CAREER PRACTITIONERS

First Edition, May 2015

- © Karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai inovacijų tinklas Europoje (NICE)
- © Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe (NICE)
- © Kęstučio Pukelio mokslinis vertimo redagavimas
- © Kęstutis Pukelis Scientific Editing of Translation

NICE parengė Europos akademinio rengimo karjeros paslaugų teikėjų kompetentingumo standartus (ECS) trijų specialistų grupėms, veikiančioms karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai (KPKK) srityje:

1. *Karjeros patarėjai*¹ – tai asmenys, teikiantys pagrindinę informaciją ir paramą žmonėms, susiduriančiai su iššūkiais savo karjeros plėtotės srityje. Tai gali būti dėstytojai, įdarbinimo vadybininkai, psichologai, socialiniai darbuotojai ar viešieji administratoriai, kitų profesijų atstovai. Jie nėra karjeros specialistai, t.y. jie neturi kvalifikacijos karjeros srityje. Tai kitos srities profesionalai, kurie vykdymami savo pagrindines funkcijas, gali pasiūlyti ir pagalbą karjeros klausimais. Dažniausiai šie žmonės būna pirmieji, kurių klausama patarimo. Jie turi sugebėti suteikti pagrindinę paramą ir pakankamai kokybiškus patarimus karjeros klausimais bei iškart suprasti, ar žmogui bus naudos iš profesionalių karjeros paslaugų. Atsižvelgiant į tai kompetentingumo standartai apibrėžiami ir jiems.

2. *KPKK specialistai* – tai profesionalūs karjeros paslaugų teikėjai, pvz., karjeros konsultantai, įdarbinimo patarėjai, karjeros instruktoriai, mokyklos patarėjai, personalo darbuotojai, švietimo ir konsultavimo patarėjai, kiti karjeros srities darbuotojai. Jų veiklos funkcijos susijusios tik su karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai sritimi, savo darbu šie specialistai siekia padėti žmonėms spręsti sudėtingus karjeros iššūkius. Greta paramos, kurią gali suteikti karjeros patarėjai, KPKK specialistai yra pasirengę padėti žmonėms, patiriantiems daugiaaspektines sunkiai nuspėjamąs karjeros problemas, suprasdami, kad sprendimai dėl karjeros turės didelę įtaką jų klientų gyvenimui. Jie taiko įvairius konsultavimo metodus, teikia specializuotas ži-

NICE articulates the need for European Competence Standards for the qualification of three types of career practitioners::

1. *Career Advisors*¹ are important sources of basic information and support for people facing career-related challenges. Career Advisors are teachers, placement managers, psychologists, social workers or public administrators (among others). They are not career professionals, but professionals in another field, who offer some career support in addition to their main tasks and functions. Often they are the first persons to whom people come for advice. They should be able to offer basic support and advice at a reliable level of quality and immediately understand when a person would benefit from professional career services, which is why we also define competence standards for them.

2. *Career Professionals*² are dedicated to CGC and see it as their vocation to support people in dealing with complex career-related challenges. They include career counselors, employment counsellors, career coaches, school counsellors, personnel developers, educational or guidance counsellors (among others). In addition to the basic support offered by Career Advisors, Career Professionals need to be ready to support people who are facing uncertainty, multi-faceted problems and unpredictable situations, knowing that their career decisions could have a heavy impact on their lives. They support the development of strategic approaches, offer access to highly specialized knowledge, and help clients in facing stressful phases of transition and projects of personal change.

3. *Career Specialists* are Career Professionals, who take on a larger responsibility for the

¹ Verčiant Europos akademinio karjeros paslaugų teikėjų rengimo kompetentingumo standartus (ECS) NICE rekomenduoja naudoti nacionalinėje kalboje priimtus terminus, o ne versti pažodžiuui, ypač, kai naudojami tokie terminai, kaip karjeros patarėjas, KPKK specialistas ar KPKK ekspertas.

¹ For purposes of translation, NICE recommends an adaptation of terminology to the local language and context (instead of literal translation), especially relating to the terms Career Advisor, CGC Professional and CGC Specialist.

² Validity of terms "Career Professional" and "Career Specialist" should be wider discussed since both of them are career professionals (Note of scientific editor of journal)

nias spręsdami sudėtingas klientų karjeros ir asmeninių pokyčių situacijas.

3. *KPKK ekspertai* – tai karjeros profesionaliūs karjeros paslaugų teikėjai, prisiimantys didesnę atsakomybę už karjeros specialistų rengimą ir karjeros paslaugų plėtotę bei pažangą. Kai kurie iš jų susitelkia į praktinius klausimus, pvz. karjeros paslaugų valdymą, karjeros paslaugų kokybės gerinimo strategijų kūrimą ar kitų karjeros specialistų rengimą. Kiti plėtoja karjeros tyrimus ar akademinio karjeros patarėjų ir karjeros specialistų rengimo kokybę. Greta šių funkcijų KPKK ekspertai taip pat privalo būti autoritetingi, demonstruoti aukštą mokslinį ir profesinį integralumą konkrečioje KPKK srityje.

Visos trys karjeros paslaugų teikėjų grupės yra labai svarbios, norint užtikrinti kokybišką konsultavimą ir patarimus mokymosi visą gyvenimą klausimais, nepriklausomai nuo to, ar šie asmenys padeda spręsti karjeros problemas dirbdami kaip kitos srities specialistai (pvz., karjeros patarėjai), ar jie teikia profesionalias karjeros paslaugas (KPKK specialistai ir ekspertai). NICE nuomone, asmenims, vykdantiems minėtų trijų karjeros specialistų grupių veiklos funkcijas, reikalingi aukšto lygmens kompetentingumai. Todėl NICE parengė tris nuoseklius karjeros paslaugų teikėjų kompetentingumo lygių projektus aukšciau aptartoms žmonių grupėms.

NICE pabrėžia, kad kiekviena iš šių karjeros paslaugų teikėjų grupių, norėdama kokybiškai veikti karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje, turi igyti specialų akademinių parengimą. Kiekvienos karjeros paslaugų teikėjų grupės darbas reikalauja aukšto lygmens autonomiškumo ir atsakomybės (tai rodo jų funkcijų ir darbų sudėtingumas), todėl NICE pasisako už jų nuolatinį profesinį tobulejimą bei mokymąsi visą gyvenimą. Kiekvienos karjeros paslaugų teikėjų grupės rengimas turi būti siejamas su reflektavimo patirties išjigu.

Karjeros patarėjų akademiniams rengimui ir jų ankstesnio mokymosi išdavoje išgytų kompetentingumų pripažinimui NICE reko-

career profession and work towards the advancement of CGC in different ways. Some of them concentrate on practical matters, e.g. the management of career services, policy-making or the supervision of career practitioners. Others primarily engage in research and development or academic training in CGC. In addition to their ability to practice as Career Professionals, Career Specialists need to demonstrate substantial authority, scholarly and professional integrity in a particular area of career guidance and counselling.

All three types of services are of particular importance for quality assurance in the provision of lifelong guidance and counselling, whether they offer career support in addition to their primary occupation in another field (Career Advisors), or as full career professionals (Career Professionals and Career Specialists). From the perspective of NICE, increasingly high levels of competence are necessary for people to fulfil the professional functions and tasks of these three groups. For this reason, NICE formulates competence standards at these three consecutive levels of practice in career guidance and counselling.

NICE stresses the need for each of these groups to engage in specialized academic training as an entry requirement for their type of practice in career guidance and counselling. Due to the high level of autonomy and responsibility required for the practice of each of these three groups, demonstrated by the complexity of their tasks and functions, NICE also pronounces their need to engage in continuous professional development and lifelong learning. Reflected practice should be a prerequisite of training and certification for practitioners of each type.

For the academic training and recognition of prior learning of Career Advisor competences, NICE recommends reference to Level 6 of the European Qualification Framework (EQF). Academic training could be as part of, or offered in addition to Undergraduate or Postgraduate certificates and degree pro-

menduoja vadovautis Europos kvalifikacijų sąrangos (EKS) 6 ar 7 lygmeniu. Karjeros patarėjų akademinis rengimas gali būti įtrauktas arba siūlomas papildomai įvairių specialistų rengimo pirmosios ar antrosios pakopos, taip pat laipsnį suteikiančiose programose, ypač skatintina ji įgyti vadovaujančias pareigas įvairiose profesijoje užimantiems asmenims, tačiau neturėtų būti suteikiamas žemesniame nei EKS 5 lygmenyje.

KPKK specialistų akademiniams rengimui ir rankstesnio mokymosi metu įgytų kompetentingumų pripažinimui NICE rekomenduoja EKS 7 lygmens aukštojo mokslo programas, pavyzdžiuui, specializuotas magistratūros ar podiplomines studijas. KPKK specialistų žemiausio lygmens akademinis rengimas turi būti siūlomas per specializuotas bakalauro programas (EKS 6).

grammes in diverse disciplines. It should also be accessible for people in vocational leadership positions, but should not be awarded at a lower level than EQF 5.

For the academic training and recognition of prior learning of Career Professional competences, NICE recommends full degree programmes at EQF Level 7, for instance specialized Master degrees or Postgraduate Diplomas. At the lowest, academic training should be offered in terms of specialized Bachelor programmes (EQF 6).

For the academic training and recognition of prior learning of Career Specialist competences, NICE recommends reference to EQF Level 8, e.g. as part of structured doctoral training. At the lowest, training should be provided in terms of specialized Postgraduate certificates or Master Degrees (EQF 7).

KARJEROS PATARĖJAI⁵ / CAREER ADVISORS⁶	BENDRIEJI KOMPETENTINGUMAI³ / GENERIC PROFESSIONAL COMPETENCES⁴	KONSULTAVIMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER COUNSELLING COMPETENCES	UGDYMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER EDUCATION COMPETENCES
1. Jvertinti galimą karjeros paslaugų naudą asmenims, bendruomenėms ir organizacijoms, siekiant geriau spręsti esamus ir atsirandančius karjeros iššūkius.	1. Kurkti klientams patikimą, pagarbią ir palaičiantą aplinką, kad jie galėtų atvirai kalbėti apie savo karjeros problemas ir kitus klausimus. 2. Identifikuoti kliento karjeros problemos tipą atidžiai išklausius kliento išsakytais rūpesčius ir klausimus.	1. Paaškinti vadovaujantis bendrais standartais, kaip parengti prašymus priimti į darbą ar išnaudoti mokymų galimybes (gyvenimo aprašymai, laiškai, pokalbiai). 2. Paaškinti, kaip sužinoti apie mokymosi ir įsidarbinimo galimybes bei reikalavimus, nurodant tikslinei grupėi skirtus prieinamus šaltinius.	1. Explain how to prepare applications for jobs and training opportunities (CVs, letters, interviews) to the level of general standards. 2. Explain how to learn about educational and occupational options and requirements, with reference to available resources for the specific target group.
1. Assess potential benefits of career services for individuals, communities and organizations to better deal with existing and emerging challenges.	1. Produce a confidential, respectful and supportive environment for clients to speak openly about their career-related concerns and questions 2. Confirm the type of career-related challenge a client is facing, based on active listening to concerns and questions voiced by client.		

³ NICE išskiria penkis profesinius vaidmenis, kurie apibrėžia karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai praktiką (žr. 2015 m. NICE vadovą). Europos kompetentingumo standartų (ECS) sisteminimas vykdomas pagal šiuos penkis vaidmenis. Bendrieji kompetentingumai sudaro galimybes adekvaciai vartoti atitinkamo lygmens profesinius kompetentingumus, todėl jie atlieka meta-kompetentingumų vaidmenį.

⁴ NICE distinguishes between five professional roles, which together define the scope of the career guidance and counselling practice (see NICE Handbook 2015). The systemization of the European Competence Standards (ECS) follows the five roles. The generic professional competences hold the other competences together as meta-competences and are relevant for the practice of all roles.

⁵ Karjeros patarėjai turėtų būti pajėgūs pademonstruoti visus jų lygmeniui priskiriamus kompetentingumus.

⁶ Career Advisors should be able to demonstrate all competences defined for the Career Advisor level.

KPKK SPECIALISTAI⁷ / CGC PRACTITIONERS⁸	BENDRIEJI KOMPETENTINGUMAI / GENERIC PROFESSIONAL COMPETENCES	KONSULTAVIMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER COUNSELLING COMPETENCES	UGDYMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER EDUCATION COMPETENCES
	1. Parengti profesionalaus bendravimo su klientu atvejį, peržiūrint kliento poreikius, profesinės paramos eigą ir savo elgesį, vadovaujantis profesionaliais ir etiniais karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai standartais bei susijusiomis teorijomis. 2. Parengti strategijas, kaip įveikti savo asmeninius ir profesinio vaidmens vertybinius konfliktus dirbant su skirtingo tipo klientais, vadovaujantis profesionaliais ir etiniais karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai standartais.	1. Nustatyti empatiniu į klientą orientuotu interviu būdu pagrindinę priežastį, kodėl klientui reikia paramos. 2. Suformuluoti konsultavimo sutarties su klientu pasiūlymą, susiejant pastarajį su kliento prioritetus ir išteklius atitinkančiais tikslais ir metodais. 3. Nustatyti psychologinius ir išorinius išteklius, kuriuos galima panaudoti siekiant taip padėti klientui susitvarkyti su stresu, kad jis galėtų toliau tobuleti. 4. Įvertinti kartu su klientais jų sudėtingų gyvenimo situacijų prasmę ir skirtingus informacijos tipus, atsižvelgiant į jų interesus, kompetentingumus ir kitus turimus išteklius. 5. Taikyti tinkamus kūrybingo problemų sprendimo, sprendimų priėmimo ir strateginio planavimo modelius, atsižvelgiant į klientų interesus, teikiamą pirmenybę ir išteklius.	1. Įvertinti kartu su klientais karjeros valdymo kompetentingumus ir mokymosi poreikius, taikant atitinkamus instrumentus ir metodus. 2. Įgyvendinti ugdymo karjerai mokymus, parenkant ir parengiant mokymo metodus bei strategijas, lanksčiai atliepiant konkretios tikslinės grupės narių specifinius mokymosi poreikius.
	1. Produce a case study of a professional interaction with a client, reviewing the client's needs, the process of professional support and their own behaviour on the basis of professional and ethical standards for career guidance and counselling and related theories. 2. Develop strategies to overcome personal role and value conflicts while working with clients from different backgrounds, in alignment with professional and ethical standards for career guidance and counseling.	1. Conclude a client's main reason for seeking support in an empathetic and respectful way, based on a client-centred interview. 2. Formulate an offer for a counselling agreement with a client, specifying objectives and approaches that suit the client's priorities and resources. 3. Explore which psychological and external resources are available to support the client to cope with phases of stress and achieving personal growth. 4. Assess the meaning of complex life situations and different types of information together with clients, based on their interests, competences and other resources. 5. Apply suitable models for creative problem-solving, decision-making and strategic planning, based on the interests and preferences of clients, as well as their resources.	1. Assess the career management competences and learning needs together with clients, applying appropriate instruments and approaches. 2. Design career education sessions, combining educational contents and methods to support members of a particular target group, with flexibility to respond to their specific learning needs and behaviours in the process.

⁷ KPKK specialistai turėtų būti pajėgūs pademonstruoti visus jų ir karjeros patarėjų lygmeniu priskiriamus kompetentingumus.

⁸ CGC Professionals should be able to demonstrate all competences defined for the Career Advisor level and the CGC Professionals level.

KPKK EKSPERTAI ⁹ /CGC SPECIALISTS ¹⁰	BENDRIEJI KOMPETENTINGUMAI / GENERIC PROFESSIONAL COMPETENCES	KONSULTAVIMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER COUNSELLING COMPETENCES	UGDYMO KARJERAI KOMPETENTINGUMAI / CAREER EDUCATION COMPETENCES
	1. Užtikrinti karjeros patarėjų ir KPKK specialistų akademinio rengimo kokybę siekiant tarptautiniuose ir nacionaliniuose kokybės standartuose numatytyų studijų rezultatų. 2. Atlieki originalius tyrimus ir plėtoti fundamentalias su karjera susijusias teorijas, griežtai taikant mokslinius standartus, bei, remiantis gero bendravimo principais, pristatyti tyrimų rezultatus kitiems karjeros specialistams. 3. Pagrįsti tarpdisciplininių tyrimų ir studijų KPKK srityje vertę, vadovaujantis įvairių akademinių disciplinų duomenimis ir empirinėmis žiniomis apie konkretiūs sunkumus, su kuriais susiduriama, teikiant karjeros paslaugas.	1. Sukurti konsultavimo karjeros klausimais metodus ir priemones, siekiant padėti specifiškių poreikių turinčioms tikslinėms grupėms, sprendžiant su jų karjera susijusias praktines bei kitas problemas. 2. Ivertinti KPKK specialistų ir karjeros patarėjų profesinę veiklą kartu plėtojant jų kompetentingumus bei profesinę savimonę, specialų dėmesį skiriant tarpkultūriniams ir etiniams aspektams.	1. Sukurti konsultavimo karjeros klausimais metodus ir priemones, siekiant padėti specifiškių poreikių turinčioms tikslinėms grupėms, sprendžiant su jų karjera susijusias praktines bei kitas problemas. 2. Ivertinti KPKK specialistų ir karjeros patarėjų profesinę veiklą kartu plėtojant jų kompetentingumus bei profesinę savimonę, specialų dėmesį skiriant tarpkultūriniams ir etiniams aspektams.
	1. Provide academic training to reach learning outcomes according to international and national quality standards to assure the competence of career advisors and career professionals. 2. Conduct original research and develop fundamental theories on career-related topics to inform evidence-based practice, rigorously applying scientific standards and principles of good communication. 3. Justify the value of interdisciplinary research and training in the field of CGC based on the findings of various academic disciplines and empirical knowledge on the particular challenges of career services.	1. Design career counselling approaches and instruments to support target groups with specific needs in solving their career-related problems, responding to verified needs in practice. 2. Review the practice of CGC practitioners and career advisors for the development of their competence and professional self-awareness in a collaborative way, paying particular attention to intercultural and ethical aspect.	1. Develop methodologies for measuring people's career management competences for particular target groups, based on scientific evidence and methodology and verified needs from practice. 2. Develop strategies, curricula and training programmes for improving the career management competences of a specific target group based on actual needs of the target group and relevant quality standards.

⁹ KPKK ekspertai turėtų būti pajėgūs pademonstruoti visus karjeros patarėjų ir KPKK specialistų lygmeniu priskiriamus profesinius kompetentingumus, KPKK eksperto bendruosis kompetentingumus ir vieno ar kelių KPKK eksperto lygmeniu priskiriamų vaidmenų profesinius kompetentingumus.

¹⁰ CGC Specialists should be able to demonstrate all competences defined for the Career Advisor and CGC Professional level, as well as all generic professional competences at the CGC Specialist level and the competences of one or more professional roles at CGC Specialist level.

KARJEROS VERTINIMO IR INFORMACIJOS TEIKIMO KOMPETENTINGUMAI / CAREER ASSESSMENT AND INFORMATION COMPETENCES	KARJEROS PASLAUGŲ VALDYMO KOMPETENTINGUMAI / CAREER SERVICE MANAGEMENT COMPETENCES	SOCIALINIŲ SISTEMŲ ĮTAKOJIMO KOMPETENTINGUMAI / SOCIAL SYSTEMS INTERVENTION COMPETENCES	
1. Nurodyti tinklapius, įsivertinimo įrankius ir kitus šaltinius, suteikiančius informaciją apie karjerą tikslinei klientų grupei, atsižvelgiant į jų interesus, sugebėjimus, mokėjimus, kompetentingumus ir poreikius ¹¹ .	1. Parengti ataskaitą apie karjeros paslaugų kokybę, vadovaujantis specialiaiš kokybės kriterijais ir standartais, taikomais karjeros projektavimui ir konsultavimui karjerai.	1. Suorganizuoti savanorišką kliento susitikimą su darbdaviu, atsižvelgiant į kliento suformuotus poreikius. 2. Priimti sprendimą, grindžiamą savo sugebėjimų įsivertinimu, kada klientui suteikti reikalingą paramą arba nukreipti jį pas KPKK specialistą ar kitą profesionalią tarnybą.	
1. Identify websites, self-assessment tools and other sources which provide career information for the particular target group of the client, responding to the explicit interests, abilities, skills, competences and needs they have formulated ¹² .	1. Report on the quality of career services based on specific quality criteria and standards for career guidance and counseling.	1. Arrange a voluntary meeting of a client with a placement-provider, relating to the needs formulated by the client 2. Judge when to make a referral to a CGC practitioner or to another professional service, based on assessment of one's own ability to provide the support needed by a client.	KARJEROS PATARĖJAI / CAREER ADVISORS

¹¹ Rekomendacijų dėl Europos akademinių karjeros paslaugų teikėjų rengimo kompetentingumo standartų (ECS) ieškokite NICE vadovo II tome (2015): *Europos akademinių karjeros specialistų rengimo kompetentingumo standartai*.

¹² For guidance, how to interpret the European Competence Standards (ECS), please consult NICE Handbook Volume II (2015): European Competence Standards for the Academic Training of Career Practitioners.

1. Įvertinti klientų poreikį informacijai, atsižvelgiant į jų interesus ir kompetentingumus, darbo rinkos poreikius, profesinių ir švietimo sistemų ypatumus, dominuojant informacijos perteikliui, stereotipams,dezinformacijai ar informacijos trūkumui¹³. 2. Parinkti moksliškai pagrūstus įvertinimo metodus bei priemones, kitzus informacijos šaltinius, atitinkančius klientų informacinius poreikius. 3. Įvertinti kartu su klientu naudojant tinkamą ir pagrįstą karjeros vertinimo strategiją, jo turimus konkrečius išteklius, interesus ar kitas savybes bei pateikti kliento poreikius atitinkančią informaciją.	1. Sukurti tinkamus komunikacinius kanalus, kalbą ir argumentus, siekiant pritraukti atitinkamos tikslines grupės narius konkretiai karjeros paslaugų pasiūlai. 2. Teikti karjeros paslaugas strategiškai bendradarbiaujant su kita socialiniai dalininkais taip, kad jos pasiekėt atitinkamas tikslines grupes. 3. Sukurti gerus profesinius santykius su klientais, kolegomis ir organizacijomis, siekiant užtikrinti karjeros paslaugų kokybę. 4. Įvertinti teikiamas karjeros paslaugas ir jų organizavimą bei pasiūlyti veiksmingas priemones jų gerinimui, remiantis karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai kokybės standartais bei specifinių tikslinių grupių poreikių analize.	1. Nustatyti bendras skirtingų socialinių dalininkų grupių interesų perspektyvas r konkrečios tikslinės grupės paramai (pvz., anksti paliekančių mokyklą vaikų) ir siūlyti, kaip sukurti bei palaikyti tokias bendradarbiavimo struktūras (tinklo sukurimas). 2. Pagrįsti konkretaus kliento atveju poreikį socialinių dalininkų paramai ir pasiūlyti elgsenos strategiją su socialiniais dalininkais (pvz., tėvais, darbdaviais, viešosiomis įstaigomis), kad asmuo galėtų sėkmingai plėtoti karjerą. 3. Parengti rekomendacijas, kaip įveikti su karjera susijusius konfliktus, sažiningai įvertinus visų susijusiu dalyvių interesus.	KPKK SPECIALISTAI / CGC PRACTITIONERS
1. Assess informational needs of clients, regarding their interests and competences, the relevant labour market, and features of vocational and educational systems, to confront informational problems such as information overflow, stereotypes, disinformation, and lack of information¹⁴. 2. Select scientifically validated methods and tools for self-assessment, as well as information sources to satisfy the clients informational needs. 3. Assess particular resources, interests or other relevant characteristics of an individual client using a suitable career assessment approach of high validity in a collaborative way, to provide the client with personally relevant information.	1. Construct appropriate communication channels, language and arguments to attract members of a particular target group to a particular career service offer. 2. Implement career services strategically in cooperation with other relevant actors to reach relevant target groups. 3. Produce good professional relations with clients, colleagues and organisations to ensure quality of career services. 4. Review career services and their organisation on the basis of quality standards for career guidance and counselling and the needs of their specific target groups, and propose viable approaches for service enhancement, based on such an analysis.	1. Identify common interests between the perspectives of different stakeholders in supporting a particular target group (e.g. early school leavers), to propose how relevant cooperation structures could be built up and maintained (networking). 2. Justify a need for support and propose a strategy in the case of an individual client in dealing with relevant stakeholders (e.g. parents, employers, public institutions) for the sake of the client's career development. 3. Devise recommendations on how to overcome a career-related conflict, based on a fair evaluation of the interests of all involved parties.	

¹³ ECS akcentuoja kompetentingumų sritį, todėl nepateikiamais aiškios nuorodos į žinių, profesinių vertybų, požiūrių ar mokėjimų sritis. Netiesiogiai ECS skatina integraciją daugiaudisciplinių žinių pagrindu, išskaitant žinias apie asmenis, grupes, organizacijas, bendravimą, žmonių, politikos ir rinkų skirtingumus, tvirtus profesinės etikos bei daugybę kitų mokėjimų.

¹⁴ The ECS concentrate on the domain of competence; hence, there are no explicit references to areas of knowledge, professional values and attitudes or skills. Implicitly, the ECS demand a strong multi-disciplinary knowledge basis, including knowledge on individuals, groups, organizations, communication, diversity, politics and markets, as well as a strong professional ethic and a multitude of skills.

KPKK EKSPERTAI /GCC SPECIALISTS

1. Parengti karjeros vertinimo strategijas ir priemones (testus, anketas, skales ir pan.), kurie padėtų pagristai ir patikimai nustatyti su karjera susijusių žmonių interesus, sugebėjimus, kompetentingumus, motyvaciją ir kitas charakteristikas. 2. Sukurti karjeros informacines sistemas, kuriose būtų susisteminta specifinė informacija apie darbo rinkos, švietimo ir profesinio rengimo sistemas, numatytos naujai atsirandančios kryptys ir problemos, kurios patenkintų paieškos modelius ir atitinkamų tikslinių grupių interesus.	1. Įvertinti karjeros paslaugų vertinimo modelių ir metodų kokybę, taikant inovatyvios ir kompetentingos praktikos standartus. 2. Įvertinti karjeros tarnybų žmogiškuosius išteklius ir taikant pagrįstas valdymo strategijas užtikrinti teikiamų karjeros paslaugų kokybę bei pastovumą, išskaitant ir finansavimą. 3. Igyvendinti kokybės užtikrinimo ir gerinimo sistemą, palaikant nustatytus kokybės standartus ir bendradarbiaujant su kitais socialiniais dalininkais gerinti paslaugų kokybę.	1. Sukurti labiau įtraukiančias ir veiksminges socialinių sistemų koncepçijas, grindžiamas sistemų gebėjimu skatinti socialinį teisingumą, užimtumą ir bendruomenių, organizacijų bei žmonių gerovę, įvertinimą, bei jas igyvendinti bendradarbiaujant su darbdaviais, politikais bei kitais socialiniais dalininkais. 2. Sukurti regioninio, nacionalinio ar tarptautinio lygmens tarpsекторines ir tarpdisciplinines koordinavimo strategijas bei politikas bendradarbiaujant su atitinkamais socialiniai dalininkais.	KPKK EKSPERTAI /GCC SPECIALISTS
1. Design career assessment approaches and tools (tests, questionnaires, scales etc.), to provide a relevant and reliable diagnosis of people's career related interests, abilities, competences, motivations and other characteristics. 2. Design career information systems to systemize relevant information on specific labour markets, education and training systems, and to anticipate emerging trends and issues, to suit the search patterns and interest of relevant target groups.	1. Evaluate the quality of techniques and program evaluation models used in career services, applying standards and expertise on innovative and effective practices. 2. Appraise human resources of career services applying appropriate management approaches to ensure the quality and sustainability of career services provided, also in relation to funding. 3. Implement a quality assurance and development system to secure relevant quality standards and improve the quality of services in a collaborative way with other stakeholders.	1. Design concepts for more inclusive and effective social systems and their implementation in collaboration with employers, policy-makers and other stakeholders, based on an evaluation of the systems' ability to foster social justice, employment and the well-being of communities, organisations and individuals. 2. Design policies and strategies the inter-sectorial and interdisciplinary coordination in cooperation with relevant stakeholders at regional, national or international level.	

What are the ECS and what are their benefits?

KPKK ekspertų akademinis rengimas ir ankstesnio mokymosi metu igytų kompetentingumų pripažinimui NICE rekomenduoja vadovautis EKS 8 lygmeniu, pvz., įtraukti studijas į struktūrinę doktorantūrą. KPKK ekspertų rengimas turi būti siūlomas per specializuotą magistratūrą ar podiplomines studijas, t.y. ne žemesniame kaip EKS 7 lygmenje.

Kas yra ECS ir kokia jų nauda?

Europos akademinio karjeros paslaugų teikėjų rengimo kompetentingumo standartų (ECS) tikslas yra sukurti bendrą sistemą, skatinančią akademinio karjeros paslaugų teikėjų rengimo ir atestavimo profesionalumą

The objective of the European Competence Standards (ECS) is to create a common reference framework, which promotes excellence and quality development in the academic training and certification of career practitioners within the European Higher Education Area. As a translation device, they shall also improve the transparency, comparability and validity of relevant qualifications awarded in the different European countries. Their implementation will promote the continuous professional development of career practitioners, increase the recognition of their competences both nationally and internationally,

bei kokybę Europos aukštojo mokslo erdvėje. Standartai kaip bendra aiškinimo priemonė pagerins skirtingose Europos šalyse suteikiamų kvalifikacijų skaidrumą, palyginamumą ir pagrįstumą.

Standartų įgyvendinimas skatins karjeros paslaugų teikėjų tolesnį profesinį tobulejimą, didins jų kompetentingumą pripažinimą nacionaliniame ir tarptautiniame lygmenyje bei padės užtikrinti rengimo, tolesnio profesinio tobulejimo ir atestavimo kokybę karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai (KPKK) srityje.

Kas turi dirbti su ECS? Ką vartotojai turėtų daryti su ECS?

ECS – tai savanoriška struktūra, todėl netaikomi jokie formalūs teisiniai jos įvedimo reikalavimai. Svarbiausi ECS vartotojai bus aukštojo mokslo įstaigos, siūlančios kvalifikacijas karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje. 2018 m. yra rekomenduojamas terminas, kada aukštojo mokslo įstaigos turėtų pradėti siūlyti karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai studijų programas, galinčias susieti laipsnį suteikiančias programas su ECS.

ECS nepakeičia nacionalinių ar kitų kvalifikacijų standartų karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje. Norėdama sustiprinti Europoje suteikiamų karjeros specialistams kvalifikacijų sąsajas ir skaidrumą, NICE kviečia visas institucijas, atsakingas už karjeros specialistų nacionalines kvalifikacijų sąrangas susieti savo standartus ir gaires su ECS ir dalyvauti toliau plėtojant ECS.

Koks ECS ryšys su Europos kvalifikacijų sąranga (EKS) ir Europos aukštojo mokslo kvalifikacijų sąranga?

Dėl aukštų kompetentingumo reikalavimų, taikomų karjeros projektavimui ir konsultavimui karjerai, ECS galioja tik akademiniame kvalifikacijų lygmenyje. Trumpalaikės aukštojo mokslo programas (pirmosios pakopos metu arba susijusios su ja), atitinkančios

and support the quality assurance of training, further education and certification related to career guidance and counselling (CGC).

Who shall work with the ECS? What should users be doing with the ECS?

The ECS are a voluntary framework, so there are no formal legal obligations for their introduction. The primary users of the ECS will be higher education institutions, which offer qualifications in career guidance and counselling. 2018 is the recommended target date higher education institutions offering study programmes in career guidance and counselling to relate their degree programmes to the ECS.

The ECS do not replace national qualification standards and benchmarks for career guidance and counselling. To enhance links and transparency in Europe, NICE calls on bodies in charge of national qualification frameworks for career practitioners, as well as relevant professional associations, to relate their standards and benchmarks to the ECS and to participate in the future development of the ECS.

How do the ECS relate to the European Qualifications Framework (EQF) and the Framework for Qualifications of the European Higher Education Area?

Due to the high competence requirements associated to career guidance and counseling, the ECS only relate to the academic qualification levels. Short-cycle higher education offers (within or linked to the first cycle), corresponding to EQF Level 5, should only be offered for the training of Career Advisors. Career Professionals should at least train for practice through a full first-cycle programme (EQF 6), preferably through a second cycle programme (EQF 7). Career Specialist training should only be offered in terms of second or third cycle training (EQF 7 or 8). No full cycle programmes should be offered for the training of Career Advisors.

5 EKS lygmenj, turi būti teikiamos tik karjeros patarėjų rengimui. KPKK specialistai ir ekspertai turėtų būti rengiami praktiniam darbui bent pirmos pakopos dieninių studijų programose (EKS 6), tačiau pirmenybė turėtų būti teikiama antrosios pakopos programoms (EKS 7). KPKK ekspertų studijos turėtų būti siūlomos tik antrosios arba trečiosios studijų pakopos programose (EKS 7 arba 8). Karjeros patarėjų rengimui neturėtų būti siūlomos vienos pakopos programos.

Kodėl ECS siejami su kompetentingumais?

Kompetentingumai pateikia išmatuojamus aprašymus, ką atitinkamą kvalifikaciją turintis asmuo turėtų sugebėti atlikti. Kompetentingumai tiesiogiai siejami su piliečių, klientų ir darbdavių poreikiais bei padeda geriau suderinti dėstyti, studijavimą ir vertinimą su darbo rinkos poreikiais. Daugiau informacijos apie ECS taikymą rasite 2015 m. NICE vadove. ECS neapibrėžiami studijų rezultatai žinių, vertybių, požiūrių ir mokėjimų atžvilgiais. Kompetentingumų išskaidymas į šiuos konkretesnius studijų rezultatų tipus yra kūrybiškas procesas, dėl kurio NICE pašiūlymai teikiami per NICE studijų turinio sąrangą (žr. 2012 m. NICE vadovą).

Ką atstovauja NICE, pateikdama ECS?

NICE atstovauja daugiau nei 40 aukštojo mokslo įstaigų, siūlančių laipsnių suteikiančias programas ir rengiančią karjeros paslaugų teikėjus 29 Europos šalyse, kurios gaudamos finansinę Europos Komisijos paramą dirba drauge jau nuo 2009 m. Šiame leidinyje atsispindi tik NICE požiūris. Europos Komisija negali būti laikoma atsakinga už bet kokį čia pateiktos informacijos panaudojimą.

Ar NICE suteikia kvalifikacijas?

Ne, ECS sudaro prielaidas kvalifikacijų sistemos karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje sukūrimui, ką NICE ir remia. Be to, ECS siejami su Europos kvalifikacijų sąranga (EKS). Kvalifikacijas gali

Why do the ECS refer to competences?

Competences provide measurable descriptions, of what a person holding a particular qualification should be able to do. By relating directly to the needs of citizens, clients and employers, competences support a better match between teaching, learning and assessment and labour market needs. For more information on the application of the ECS, please consult the NICE Handbook from 2015.

The ECS do not define learning outcomes in terms of knowledge, values, attitudes or skills. The translation of competences into these more concrete types of learning outcomes is a creative process, for which NICE offers suggestions via the NICE Curriculum Framework (see NICE Handbook from 2012).

Who does NICE represent in introducing the ECS?

NICE represents more than 40 higher education institutions offering degree programmes and promoting academic training in career guidance and counselling from 29 European countries, who have been working together since 2009 with financial support from the European Commission. This publication only reflects the views of NICE. The European Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Does NICE award qualifications?

No, the ECS form a sectorial qualification framework for qualifications in career guidance and counselling, which is promoted by NICE and relates to the European Qualifications Framework (EQF). The awarding of qualifications remains a matter of national qualification bodies.

Does NICE aim at standardizing academic training in career guidance and counselling?

No. With the ECS, NICE proposes a con-

suteikti tik nacionalinių valstybių įgaliotos institucijos.

Ar NICE siekia standartizuoti akademinių karjeros paslaugų teikėjų rengimą karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje?

Ne. Per ECS NICE siūlo minimalių reikalavimų karjeros paslaugų teikėjų kompetentingumams suvienodinimą visoje Europoje. NICE gerbia aukštojo mokslo sistemų ir ištaigų autonomiją ir skatina aukštojo mokslo programų įvairovę. ECS turėtų veikti kaip bendri atskaitos taškai, rengiant karjeros paslaugų teikėjus karjeros projektavimo ir konsultavimo karjerai srityje. ECS reikytų aiškinti ir priderinti prie specifinių regioninių ar nacionalinių poreikių.

Kokias teises pasilieka NICE dėl ECS?

NICE pasilieka teisę reguliarai atnaujinti ECS ir skelbti ECS vertimus. NICE leidžia naudotis ECS karjeros paslaugų teikėjų akreditavimui, rengimui ir atestavimui, tačiau tokiu atveju reikia nurodyti šaltinį. Daugiau informacijos rasite adresu www.nice-network.eu

Visos teisės priklauso Heidelbergo universiteto Edukologijos institutui Vokietijoje, veikiančiam NICE vardu. NICE pasilieka teisę reguliarai atnaujinti Europos kompetentingumo standartus (ECS) ir skelbti vertimus. Leidžiama naudotis ECS akreditavimo, studijų ir atestavimo tikslais, tačiau tokiu atveju reikia nurodyti šaltinį. Europos akademinių karjeros paslaugų teikėjų rengimo kompetentingumo standartų kūrimą finansavo Europos Komisija pagal Mokymosi visą gyvenimą programą. Išreikšta nuomonė nebūtinai atspindi Europos Bendrijos požiūrį, todėl ji negali būti laikoma atsakinga už bet kokius čia pateikiamus duomenis.

ECS trumpąją versiją parengė: Johannes Katsarov, Jukka Lerkkanen, Jacques Pouyaud ir Kestutis Pukelis (abécélės tvarka)

sensus of minimal requirements for the competence of career practitioners working in Europe. NICE respects the autonomy of higher education systems and institutions, and promotes the diversity of degree programmes. The ECS are meant to be common points of reference for the development of academic training in career guidance and counselling, which shall be interpreted and adapted according to specific needs.

Which rights does NICE reserve concerning the ECS?

NICE reserves the rights to actualize the ECS regularly and publish translations. The use of the ECS for purposes of accreditation, training and certification is welcome, provided the source is acknowledged. For more information, please visit www.nice-network.eu

All rights reserved by Heidelberg University, Institute of Educational Sciences, Germany, on behalf of NICE. NICE reserves the rights to actualize the European Competence Standards (ECS) regularly and publish translations. The use of the ECS for purposes of accreditation, training and certification is welcome, provided the source is acknowledged.

The development of the European Competence Standards for the Academic Training of Career Practitioners has been co-funded by the European Commission under the Lifelong Learning Programme. The views expressed do not necessarily reflect the position of the European Community, which cannot be held responsible for any of the information presented here.

Short version of ECS was developed by Johannes Katsarov, Jukka Lerkkanen, Jacques Pouyaud, and Kestutis Pukelis (in alphabetical order).

Contributors (in alphabetical order): Graham Allan, Salim Atay, Toni Babarovic,

Bendradarbiai (pagal abécèle): Graham Allan, Salim Atay, Toni Babarovic, Mihaela Badea, Stella Blöndal, Randi Boelskifte Skovhus, Baiba Briede, Cristina Ceinos, Anne Chant, Banu Cirakoglu, Valérie Cohen-Scali, Petya Dankova, Jean-Pierre Dauwalder, Nikos Drosos, Maria Eduarda Duarte, Sif Einarsdóttir, Bernd-Joachim Ertelt, Elena Fernández, Lea Ferrari, Zuzana Freibergová, Andreas Frey, Rebeca García, Laura Gressnerová, Erik Hagaseth Haug, Lucy Hearne, Lenka Hloušková, Johannes Katsarov, Jaana Kettunen, István Kiss, Andrej Kohont, Alain Kokosowski, Seija Koskela, Jolanta Kavale, Monika Kukyte, Christine Lagabrielle, Jukka Lerkkanen, Mia Lindberg, Anders Lovén, Ande Magus, Koorosh Massoudi, Dione Mifsud, Janet Moffett, Rachel Mulvey, Lijana Navickiene, Sasa Niklanovic, Helle Nordenstoft, Laura Nota, Czesław Noworol, Hazel Reid, Janis Pavulens, Monika Petermandl, Roberta Piazza, Peter Plant, Jacques Pouyaud, Ivan Prelovský, Nathalie Prudhomme, Kęstutis Pukelis, Sauli Puukari, Margit Rammo, Jérôme Rossier, Jean-Jacques Ruppert, Christiane Schiersmann, Nicolas Schöpf, Torild Schulstok, Teresa Sgaramella, Despoina Sidiropoulou-Dimakakou, Grzegorz Sikorski, Luis Sobrado, Inita Soika, Salvatore Soresi, Emil Stan, Tim Theeboom, Rie Thomsen, Štefan Vendel, Inge Van Der Putten, Annelies Van Vianen, Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, Raimo Vuorinen, Peter C. Weber, Frida Wikstrand, Jan Woldendorp, Julia Yates ir Anda Zvigule.

Dėkojame daugybei žmonių, pasidalinusių savo mintimis ir idėjomis 2014 m. rugsėjo mėn. Canterbury(UK) vykusio Europos viršūnių susitikimo metu karjeros paslaugų teikėjų rengimo ateityje klausimais, bei tiems, kurie dalyvavo viešose diskusijose dėl pirmo Europos kompetentingumo standartų projekto 2014 m. rugsėjo – lapkričio mėnesiais.

Daugiau informacijos rasite adresu www.nice-network.eu

Mihaela Badea, Stella Blöndal, Randi Boelskifte Skovhus, Baiba Briede, Cristina Ceinos, Anne Chant, Banu Cirakoglu, Valérie Cohen-Scali, Petya Dankova, Jean-Pierre Dauwalder, Nikos Drosos, Maria Eduarda Duarte, Sif Einarsdóttir, Bernd-Joachim Ertelt, Elena Fernández, Lea Ferrari, Zuzana Freibergová, Andreas Frey, Rebeca García, Laura Gressnerová, Erik Hagaseth Haug, Lucy Hearne, Lenka Hloušková, Johannes Katsarov, Jaana Kettunen, István Kiss, Andrej Kohont, Alain Kokosowski, Seija Koskela, Jolanta Kavale, Monika Kukyte, Christine Lagabrielle, Jukka Lerkkanen, Mia Lindberg, Anders Lovén, Ande Magus, Koorosh Massoudi, Dione Mifsud, Janet Moffett, Rachel Mulvey, Lijana Navickiene, Sasa Niklanovic, Helle Nordenstoft, Laura Nota, Czesław Noworol, Hazel Reid, Janis Pavulens, Monika Petermandl, Roberta Piazza, Peter Plant, Jacques Pouyaud, Ivan Prelovský, Nathalie Prudhomme, Kestutis Pukelis, Sauli Puukari, Margit Rammo, Jérôme Rossier, Jean-Jacques Ruppert, Christiane Schiersmann, Nicolas Schöpf, Torild Schulstok, Teresa Sgaramella, Despoina Sidiropoulou-Dimakakou, Grzegorz Sikorski, Luis Sobrado, Inita Soika, Salvatore Soresi, Emil Stan, Tim Theeboom, Rie Thomsen, Štefan Vendel, Inge Van Der Putten, Annelies Van Vianen, Guðbjörg Vilhjálmsdóttir, Raimo Vuorinen, Peter C. Weber, Frida Wikstrand, Jan Woldendorp, Julia Yates, and Anda Zvigule.

We thank all the many people who shared their comments and ideas with us during the European Summit for Developing the Career Workforce of the Future in Canterbury (09/2014) and who participated in the public consultation on the first draft of the European Competence Standards from September to November 2014!

For more information, please visit www.nice-network.eu

TARPTAUTINIS DOKTORANTŪROS PROJEKTAS „EUROPEAN DOCTORAL PROGRAMME IN CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING“ (ECADOC)

2013 m. pradėtas įgyvendinti trijų metų trukmės tarptautinis mokymosi visą gyvenimą programos finansuojamas projektas „European Doctoral Programme in Career Guidance and Counselling“ (ECADOC), Nr. 2013-3903-539608-LLP-1-2013-IT-ERASMUS-EQR. Projektą koordinuoja Paduvos universitetas (Italija), jam vadovauja profesorė Laura Nota (Italija) kartu su mokslininkų komanda: Valérie Cohen-Scali (Prancūzija), Rachel Mulvey (Anglija), Jérôme Rossier (Šveicarija), Rie Thomsen (Danija), Peter Weber ir Johannes Katsarov (Vokietija). Projekto partneriai: Vytauto Didžiojo universitetas (Lietuva), Paduvos univeristetas (Italija), Maltos universitetas, Amsterdamo universitetas (Olandija), ESVDC, Aténų universitetas (Graikija), Islandijos universitetas, Heidelberg universitetas (Vokietija) ir kt.

Projeko tikslas yra pagrįsti Europinės dimensijos karjeros projektavimo tyrėjo rengimo doktorantūros studijų pakopoje programos rezultatus ir juos atitinkantį turinį, remiantis minėtu turiniu organizuoti vasaros mokslines mokyklas jauniems tyrėjams, atliekantiems tyrimus karjeros projektavimo srityje. Tuo pačiu projektu siekiama telkti naujuosius tyrėjus į tinklą, skatinti jų bendradarbiavimą kuriant ir įgyvendinant ilgalaikius, plačios apimties, tarptautinius tyrimus ir skleidžiant mokslinius rezultatus. Tad dar vienas tiklas yra populiarinti karjeros projektavimo discipliną, kad ji taptų labiau žinoma ir pripažista.

Rugsėjo 15–20 dienomis Italijoje, Paduvos universitete vyko pirmoji projekto va-

INTERNATIONAL PROJECT FOR DOCTORAL STUDIES „EUROPEAN DOCTORAL PROGRAMME IN CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING“ (ECADOC)

In 2013 the implementation of the international project of 3 years duration “European Doctoral Programme in Career Guidance and Counselling” (ECADOC), No. 2013-3903-539608-LLP-1-2013-IT-ERASMUS-EQR financed by the lifelong learning programme was started. The project is coordinated by the University of Padua (Italy) and supervised by the professor Laura Nota (Italy) together with the team of scientists consisting of Valérie Cohen-Scali (France), Rachel Mulvey (England), Jérôme Rossier (Switzerland), Rie Thomsen (Denmark), Peter Weber and Johannes Katsarov (Germany). The project's partners are Vytautas Magnus University (Lithuania), University of Padua (Italy), University of Malta, University of Amsterdam (Holland), ESVDC, University of Athens (Greece), University of Iceland, University of Heidelberg (Germany), etc.

The project's goal is to substantiate the programme's outcomes of doctoral studies of preparation of researcher of career guidance in the European dimension, as well as the corresponding content; to organize the summer scientific schools for young researches in the area of career guidance following the aforementioned content. Moreover, the project is also used to gather the new researchers into one network, to encourage their cooperation in generation and implementation of long-term, large-scale international researches, and in spreading of the scientific results. Thus one more goal is to popularize the discipline of career guidance so that it became more widely known and recognized.

saros mokykla. Joje dalyvavo 27 doktorantai iš 19 Europos šalių: Italijos, Suomijos, Prancūzijos, Lenkijos, Islandijos, Danijos, Maltos, Šveicarijos, Vengrijos, Ispanijos, Belgijos, Portugalijos, Didžiosios Britanijos, Graikijos, Švedijos, Latvijos, Lietuvos, Nyderlandų ir Vokietijos. Šešių dienų programoje daug dėmesio buvo skirta tyrimų metodologijai. Viena diena buvo skirta diskusijai kokybinių tyrimų tema, kurią vedė ir moderavo profesorė Jenny Bimrose iš Anglijos. Kita diena, moderuojant profesoriui Wolfgang Viechtbauer iš Nyderlandų, buvo skirta kiekybiniams tyrimams. Jis vedė praktinius mokymus (teorija ir užduotys) darbui su programiniu produkту/programa „R“, kuri dar gali būti vadinama „R kalba ir aplinka“. Programa skirta statistinių duomenų analizei (aprašomajai ir sprendžiamajai statistikos sritis). Nemaža dalis vasaros mokyklos laiko buvo praleista įvairios sudėties darbo grupėse vystant idėjas tarptautinių, didelės apimties tyrimų ir jaunujujų tyrejų bendradarbiavimo planavimui.

Šiame amžiuje labai svarbus kūrybiškas ir inovatyvus žmogus, tad ir šia tema buvo nemažai kalbėta. Generuotos idėjos karjeros projektavimo srities inovacijoms: atliekant tyrimus, dirbant su klientais, teorinėje plotmėje.

Doktorantų vasaros mokyklos metu labai naudingas buvo darbas grupėse, kai kiekvienas iš dalyvių turėjo galimybę pristatyti savo teizių projektą ir gauti grįžtamajį ryšį. Kito žmogaus požiūris buvo vertingas, nes padėjo išryškinti darbo pliusus, minusus ar pavoju, kurių pats doktorantas gal neįžvelgė, pamatyti galimybes ir alternatyvas, kurias dar galima būtų išnaudoti atliekant tyrimus bei rengiant disertaciją. Tai buvo puiki terpė jaunujių mosklininkų stabtelėjimui, įsivertinimui ir tolimesnių žingsnių nusimatymui.

Vasaros stovyklos darbotvarkės įtempumas, rengiamų tyrimų temų panašumas sudarė galimybes pokalbiams, diskusijoms, kasdieniams reflektavimams, neformaliam

The first summer school of the project was hosted by the University of Padua (Italy) on 15-20 September. 27 doctoral researchers from 19 European countries (Italy, Finland, France, Poland, Iceland, Denmark, Malta, Switzerland, Hungary, Spain, Belgium, Portugal, Great Britain, Greece, Sweden, Latvia, Lithuania, Netherlands and Germany) were participating. The research methodology received major attention in the programme of six days. One day was dedicated to the discussions about qualitative researches. They were conducted and moderated by Professor Jenny Bimrose from England. The next day was dedicated to the quantitative researches. It was moderated by the Professor Wolfgang Viechtbauer from the Netherlands. He conducted the practical workshop (theory and tasks) related to work with the software product / programme “R”, aka “R Language and Environment”. The software is meant to analyze the statistical data (descriptive and decisive areas of statistics). A big part of the summer school’s time was spent in the work groups of different composition developing the ideas for international large-scale researches and cooperation between young researchers.

The creative and innovative person is very important in this century, so this topic was widely discussed. The ideas for innovations in the area of career guidance were generated: during researches, work with the customers, and in the theoretical plane.

The work in groups in the summer school of doctoral researchers was very beneficial. Each participant had an opportunity to present his/her project of theses and to receive a feedback. The viewpoint of another person was valuable because it helped to highlight the advantages, disadvantages and hazards of the works, which had not been seen by the doctoral researchers, and to see the possibilities and alternatives, which could be used for researches and dissertation. It was an excellent medium for the young scientists to stop,

bendravimui, dalinimuisi idėjomis, tobulėjimui bei įvairiapusiskai pažvelgti į savo atliekamus tyrimus.

Kita jaunųjų tyrėjų vasaros mokykla planuojama 2015 metų vasarą Paryžiuje. Joje vėl bus kuriamos galimybės mokytis, dalintis žiniomis ir patirtimi bei planuoti tolesnį bendradarbiavimą.

Diana Thasse Simo

*Studijų kokybės ir karjeros tyrimų grupės
tyrėja
Tarptautinio doktorantūros projekto
ECADOC vasaros mokyklos dalyvė*

to assess themselves and to foresee the further steps.

The intensive agenda of the summer school and similarity of the topics of the projects under preparation created possibilities to converse, to discuss, to reflect daily, to communicate informally, to exchange the ideas, to improve, and to look into own researches in versatile way.

The next summer school of young researches is planned for summer 2015 in Paris. It will create again the possibilities to learn, to exchange knowledge and experience, and to plan the further cooperation.

Diana Thasse Simo

*Researcher of the Group of Study Quality
and Career Researches
Participant of the summer school
of international doctoral project ECADOC*

PIRMOJI KARJEROS PROJEKTAVIMO IR KONSULATVIMO KARJERAI VASAROS MOKYKLA PADUVOJE

26 doktorantai tyrėjai IŠ 15 Europos šalių 2014 m. rugsėjo 15–20 d. Paduvoje (Italija) dalyvavo pačioje pirmoje doktorantūros mokykloje, skirtoje konsultacijoms dėl karjeros ir profesiniam orientavimui. Ją organizavo Paduvos universitetas. Tai pirmoji iš trijų vasaros mokyklų, įeinančių į ECADOC projektą, kurio tikslas – sudaryti Europos karjeros projektavimo doktorantūros programą. Projektą nuo 2013 m. iki 2016 m. finansuoja Europos Komisija.

Iš pradžių visus dalyvius pasveikino pirmosios vasaros mokyklos projekto mokslinė koordinatorė Laura Nota kartu su Paduvos universiteto projekto patariamosios tarybos nariu Salvatore Soresi ir dviem pagrindiniais Paduvos universiteto atstovais Alberta Contarello ir Egidio Robusto, o kitas patariamosios tarybos narys Jean-Pierre Dauwalder kreipėsi į dalyvius ESVDC (European Society for Vocational Designing and Counselling) vardu. Po šilto doktorantų tyrėjų sutikimo projekto mokslinio komiteto nariai Valérie Cohen-Scali, Johannes Katsarov, Rachel Mulvey, Jérôme Rossier, Rie Thomsen ir Peter Weber jiems pristatė programą. Doktorantai tyrėjai buvo paskatinti geriau susipažinti, pristatyti vieni kitiems savo tyrimų temas ir padėti suprasti, kaip jų tyrimas susijęs su bendrais karjeros projektavimo tyrimų aspektais.

Antroji vasaros mokyklos diena buvo skirta kokybinio tyrimo klausimams. Jenny Bimrose iš Vorviko universiteto (JK) iškėlė svarbius klausimus apie kokybinio tyrimo vaidmenį ir panaudojimą karjeros projektavimo srityje bei pabrėžė su tokiais tyrimų aspek-

FIRST SUMMER SCHOOL OF CAREER GUIDANCE AND COUNSELLING IN PADOVA

From September 15–20, 2014, the 26 doctoral researchers from 15 European countries participated at the first-ever doctoral school dedicated to career guidance and counselling in Padova (Italy). Hosted by the University of Padova, this was the first of three summer schools which form part of the ECADOC project, which aims at setting up a European Doctoral Programme in Career Guidance and Counselling, and which is funded by the European Commission from 2013–2016.

To begin with, Laura Nota, who hosted and organized the first summer school as the project's scientific coordinator, welcomed all participants together with Salvatore Soresi, member of the project's advisory board, Alberta Contarello and Egidio Robusto, two key representatives of the University of Padova, and Jean-Pierre Dauwalder, another member of the advisory board, who addressed the participants on behalf of the ESVDC (European Society for Vocational Designing and Counselling). Following this warm welcome of the doctoral researchers, the members of the project's scientific committee, Valérie Cohen-Scali, Johannes Katsarov, Rachel Mulvey, Jérôme Rossier, Rie Thomsen and Peter Weber, introduced the programme to the participants. In particular, the doctoral researchers were invited to get to know each other, present their themes of research and understand how their research connects with general strands of research into career guidance and counselling.

The second day of the summer school was dedicated to questions of qualitative research. Jenny Bimrose from the University of War-

pektais susijusius metodinius iššūkius bei jų gausumą. Seminarų metu doktorantai buvo įtraukti į praktinį mokymąsi. Pavyzdžiu, jie dirbo komandose, bandydami sukurti kokybinius išilginio konsultacijų veiksmingumo tyrimo metodus. Svarbiausiu seminaro akcentu tapo tai, kad Jenny Bimrose su dalyviais pasidalino savo pagrindinėmis ižvalgomis apie didelio masto tyrimų projektų valdymą. Ji metė iššūkį tradicinėms išlygoms dėl viešo tyrimo finansavimo ir įrodinėjo, kad mūsų srities tyrėjai turi aktyviai dalyvauti tyrimų dėl karjeros projektavimo politikos bei su jais susijusių klausimų darbotvarkės sudaryme.

Be antrają ir ketvirtąją vasaros mokyklos dienomis siūlomų metodologinių apmokytių, tikslas buvo padėti dalyviams vystyti jų doktorantūros tyrimų projektus. Trečadienio rytą kiekvienas dalyvis mažai bendraminčių grupei pristatė konkretų savo tyrimo aspektą. Po pristatymo sekė kiekvieno tyrėjo pasirinktų metodologinių klausimų aptarimas.

Popietė buvo skirta mokslininkų vaidmeniui skatinant inovacijas visuomenėje, pvz., praktinėje karjeros projektavimo srityje. Tai stipriai Europos karjeros projektavimo naujovių tinklo (NICE) skatinama misija. Ši organizacija remia ECADOC projektą kartu su ESVDC. Po įkvepiančių Lauros Nota ir pagrindinės pranešėjos Veros Zamagni iš Bolonijos universiteto (Italija) pranešimų Rie Thomsen ir Johannes Katsarov pakvietė doktorantus tyréjus pasidalinti savo praktika, kvietė juos pamąstyti, kiek jie jau yra novatoriški ir kaip galėtų tapti dar novatoriškesniais.

Ketvirtąją vasaros mokyklos dieną Maria Cristina Ginevra, Lea Ferrari ir Teresa Maria Sgaramella iš Paduvos universiteto Larios laboratorijos ir projekto organizacinio komiteto nariai pabrėžė mūsų srities meta-analizės būtinumą ir priežastis. Tada Wolfgang Viechtbauer iš Maastrichto universiteto pristatė meta-analizę dalyviams. Pradėjės nuo tyrimų sintezės aktualumo klausimų, jis leido grupei pamatyti, kokį didelį kiekybinių

wick (UK) raised important questions concerning the role and practice of qualitative research in the field of career guidance and counselling and highlighted the richness and methodological challenges related to relevant research approaches. Throughout the workshop, the doctoral researchers engaged in learning-by-doing. For instance, they worked in teams to conceive qualitative approaches for longitudinal research on the effectiveness of guidance. As a highlight of the workshop, Jenny Bimrose shared many of her central insights into the management of large-scale research projects with the participants, challenging traditional reservations towards publicly funded research and arguing for an active role of researchers in our field to shape research agendas around career-related questions and policies.

Next to methodological training, which was offered on the second and forth days of the summer school, a central goal was to support the participants on the development of their own doctoral research projects. On Wednesday morning, each of the participants presented a particular aspect of their research to a small group of peers, followed by discussions of methodological questions chosen by the individual researchers.

The afternoon was dedicated to the role of academics to promote innovation in society, for instance in the practice of career guidance and counselling – a mission strongly promoted by the Network for Innovation in Career Guidance and Counselling in Europe (NICE), which supports the ECADOC project together with the ESVDC. Following inspiring messages from Laura Nota and keynote speaker Vera Zamagni for the University of Bologna (Italy), Rie Thomsen and Johannes Katsarov invited the doctoral researchers to reflect on their own practice, challenged them to think about how they are already being innovative, and ways in which they would like to become even more innovative.

On the fourth day of the summer school,

tyrimų tais pačiais klausimais skaičių galima apibendrinti statistiškai, taip išvedant labiau apibendrinamus ir pagrįstus rezultatus.

Penktadienis prasidėjo nuo „maisto protu“: ESVDC valdybos nariai Raoul van Esbroeck ir Jean-Pierre Dauwalder pakvietė dalyvius apmąstyti savo ateities karjerą ir pabrėžė skirtingas galimybes bei reikalavimus, pvz., sietinus su daktaro laipsnį turinčių mokslinių bendradarbių pareigomis. Tarpautinio švietimo ir profesinio orientavimo žurnalo vyriausiasis redaktorius Jérôme Rossier pristatė dalyviams mokslinių žurnalų redaktorių bei recenzentų mąstymą.

Paskui Peter Weber pristatė dalyviams Europos karjeros projektavimo tyrimų darbotvarę. Šio ECADOC projekcio tikslas yra aprašyti tyrimų mūsų srityje status quo, pabrėžti svarbiausius ateities tyrimų klausimus ir paskatinti tarptautinį tyrejų bendradarbiavimą. Todėl Valérie Cohen-Scali ir Johannes Katsarov pakvietė doktorantus tyrejus pasidalinti savo nuomone apie svarbius tyrimų klausimus ir sudaryti nedideles tyrimų grupes, kad jie galėtų patys išméginti bendradarbiavimą.

Baigiantis vasaros mokyklai, doktorantai tyrejai buvo pakviesi prisijungti prie ESVDC ir apžvelgta kitų metų vasaros mokykla, organizuojama Paryžiuje 2015 m. birželio 29 d. – liepos 04 d. Šios mokyklos kuratore bus Valérie Cohen-Scali iš Nacionalinės menų ir profesijų konservatorijos (Cnam).

Visos vasaros mokyklos metu (nuo pradžios iki pabaigos) taikytas aspektas buvo atspindinti praktika. Vasaros mokyklos pradžioje visi dalyviai gavo po atspindintį dienoraštį, kad galėtų giliinti savo žinias. Rachel Mulvey pristačius atspindinčią praktiką, dalyviams buvo pasiūlyta kasdien dienoraštyje pasisakyti jiems asmeniškai svarbiu klausimu. Galutinis apmąstymas atliktas šeštadienio ryte, prieš pasibaigiant vasaros mokyklai. Padalinti į dvi grupes, dalyviai pasidalino savo mintimis apie vasaros mokyklą, surinko ir pagrindė ateities idėjas ir pagrindinius aspektus.

Maria Cristina Ginevra, Lea Ferrari and Teresa Maria Sgaramella from Larios Laboratory, University of Padova, and members of the project's organizational committee, highlighted the reasons and the necessity to realize meta-analysis in our field. Then Wolfgang Viechtbauer from the University of Maastricht introduced the participants to meta-analysis. Beginning with questions on the relevance of research synthesis, he led the group to discover how large numbers of quantitative studies on similar questions could be summarized statistically so to derive more generalizable and valid findings.

Friday began with “food for thought”: ESVDC board members Raoul van Esbroeck and Jean-Pierre Dauwalder invited the participants to reflect about their future careers and highlighted diverse options and requirements, for instance connected to Post-Doc positions. As the chief editor of the International Journal for Educational and Vocational Guidance, Jérôme Rossier introduced the participants to the thinking behind the editors and reviewers of scientific journals.

Next, Peter Weber introduced the European Research Agenda for Career Guidance and Counselling to the participants. The goal of this sub-project of ECADOC is to describe the status quo of research in our field, to highlight important research questions for the future, and to encourage international research collaboration. Consequently, the doctoral researchers were invited to share their thinking on important research questions, and also to build small research teams to test out the possibility of collaborative research for themselves by Valérie Cohen-Scali and Johannes Katsarov.

The summer school ended with an invitation for the doctoral researcher to join the ESVDC and an outlook on the next summer school, which will take place in Paris from June 29 to July 4 in 2015 and which will be hosted by Valérie Cohen-Scali of the Conservatoire Nationale des Arts et des Métiers (CNAM).

Visi dalyviai sutiko, kad ši mokymosi patirčius juos labai praturtino ir išreiškė norą dalyvauti būsimuose renginiuose bei kartu sukurti Europos tyrimų bendruomenę. Šią savaitę jie džiaugėsi galimybe palikti savo izoliaciją ir pasidalinti savo yrimais su bendraminčiais. Kaip gražų rezultatą galima paminėti tai, kad kai kurie jauni Europos tyrėjai sukūrė tyrimų grupes.

Daugiau informacijos apie Europos karjeros projektavimo doktorantūros programą rasite, apsilankę projekto tinklapyje <http://larios.psy.unipd.it/ecadoc/pages/index.php> arba susisekę su Laura Nota (laura.nota@unipd.it) arba Johannes Katsarov (johannes_katsarov@hotmail.de). Siekiant puoselėti bendruomenės jausmą ir skatinti augimą Europoje, kai kurie vasaros mokyklos vaizdo įrašai ir medžiaga prieinami tik uždaramė projekto tinklapyje. Susidomėjusiems studentams, tyrėjams ir praktikams prieiga bus suteikta, pateikus atitinkamą prašymą.

An aspect which accompanied the entire summer school from the beginning to the end was reflective practice. As a means to deepen their learning, all participants received a reflective diary at the opening of the summer school. Following an introduction to reflective practice offered by Rachel Mulvey, they were invited to reflect upon a personally meaningful question every day. A final reflection took place on Saturday morning, before the end of the summer school. In two groups, the participants shared their thoughts about the summer school with each other, collecting and validating both highlights and ideas for the future.

All of the participants agreed that the learning experience had been very enriching for them and expressed their wish to participate at future events and build a European research community together. Over the week they had enjoyed coming out of isolation and sharing their research with peers. A beautiful result concerned the creation of research groups among some of the young European researchers.

For further information on the European Doctoral Programme on Career Guidance and Counselling, please visit the project website at <http://larios.psy.unipd.it/ecadoc/pages/index.php> or contact Laura Nota (laura.nota@unipd.it) or Johannes Katsarov (johannes_katsarov@hotmail.de). To foster a sense of community and stimulate growth in Europe, some of the videos and materials from the summer school are available in a reserved area of the project website. Interested students, researchers and practitioners will receive access upon request.

Jolanta KOVALEVSKAITĖ, Jovita GUDAITYTĖ, Nijolė BRAZAUSKIENĖ

ĮVADINĖ KARJEROS PLANAVIMO PRAKTIKA FILOLOGAMS

INTRODUCTORY CAREER PLANNING PRACTICE FOR PHILOLOGY STUDENTS

Tyrimų rezultatai karjeros projektavimo srityje (Kučinskienė, 2003; Stanišauskienė, 2004; Petkevičiūtė, 2006; Kalvaitienė, 2010; Pociūtė, Isiūnaitė, 2011) rodo, kad kuo anksčiau pradedama domėtis pasirinkta profesija, tuo tvirčiau yra apsisprendžiama dėl jos pasirinkimo, sėkmingesiau integruojamasi į darbo rinką.

Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Germanistikos ir romanistikos bei Anglų filologijos katedrų vykdomoje bakalauro studijų programoje *Anglų ir vokiečių filologija* 2013 / 2014 m. m. rudens semestre buvo išbandytas naujas įvadinės praktikos modelis, kurio tikslas – integruojant specialybės pažinimo ir karjeros gebėjimų ugdymo veiklas, formuoti studentų supratimą apie būsimą profesinę veiklą ir skatinti pažinti savo karjeros galimybes. Ši praktika buvo vykdoma bendradarbiaujant su VDU Karjeros ir kompetencijų centru (toliau KKC) bei socialiniais partneriais – UAB *Kalba.lt*, VŠĮ *Užsienio kalbų mokymo centras*, UAB *Mediaskopas*, UAB *Synergium*, IĮ *Liežuvėlis*, UAB *Baltijos vertimai*, UAB *Deltatours*.

Praktika, kurios apimtis 3 ECTS kreditai (80 valandų), vyko sausio mėnesį, joje dalyvavo 16 pirmojo kurso studentų. Praktikos modelį sudarė keli etapai:

1. Karjeros planavimo įvadas (6 val.);
2. Susitikimai su veiklos sričių atstovais (16 val.);

Research results in the field of career designing (Kučinskienė, 2003; Stanišauskienė, 2004; Petkevičiūtė, 2006; Kalvaitienė, 2010; Pociūtė, Isiūnaitė, 2011) have shown that early interest in the one's profession enables making sound decisions related to the chosen profession and is associated with more successful integration into the labour market.

A new model of introductory practice was tested in the autumn semester of the 2013 / 2014 academic year of the *English and German Philology* bachelor study programme offered by the Department of English philology and the Department of Germanistics and Romanistics at the Faculty of Humanities at Vytautas Magnus University. The aim of this model is to integrate activities related to the understanding of occupation and the development of career abilities into student perception of their future professional activity and to improve understanding of their career possibilities. This practice was organised in collaboration with the VMU Centre of Career and Competences (hereinafter referred to as the CCC) and the following stakeholders: *Kalba.lt*, VŠĮ *Užsienio kalbų mokymo centras*, UAB *Mediaskopas*, UAB *Synergium*, IĮ *Liežuvėlis*, UAB *Baltijos vertimai*, UAB *Deltatours*.

The practice had 3 ECTS credits (80 hours) and was organised in January. 16 first-year students participated in it. The practice model consisted of several stages:

3. Individualus studentų darbas: informacijos rinkimas apie pasirinktą veiklos sritį (-tis) (20 val.), dalyvavimas konsultacijoje dėl karjeros plano (3 val.) ir karjeros plano sudarymas (20 val.);

4. Praktikos įvertinimas ir išivertinimas: praktikos ataskaitos rengimas (10 val.) ir dalyvavimas praktikos aptarime (6 val.).

Pirmasis etapas buvo skirtas karjeros planavimo įvadui: dviejų seminarų metu, kuriuos vedė KKC specialistė, studentai supažindinti su pagrindiniais karjeros planavimo etapais: savęs pažinimas, karjeros galimybų pažinimas, karjeros vizijos formulavimas, karjeros plano sudarymas.

Profesinės veiklos laukui bei veiklos galimybėms pažinti studentams buvo organizuota 10 susitikimų su įvairių sričių atstovais-praktikais iš kalbų industrijos (kalbų mokymo, vertimo, redagavimo, lokalizavimo) ir turizmo, t.y. tų sričių, kuriose planuojama Anglų ir vokiečių filologijos absolventų profesinė veikla. Didžioji susitikimų dalis vyko tiesiogiai diskutuojant ir bendraujant, dalis informacijos buvo pateikiama demonstруojant vaizdo medžiagą (interviu su vertimu ir lokalizacijos įmonės vadovu, viešbučio animatoriaus veiklos pristatymas). Kadangi profesinėje ir socialinėje veikloje reikalingų kompetentingumų galima išgyti dalyvaujant mokymuose, projektinėje veikloje ar savanoriaujant, į susitikimus su studentais buvo pakviesti ir VDU tarptautinių ryšių tarnybos atstovai, kurie kalbėjo apie studijų užsienyje (mainų) galimybes, pristatė VDU studentų savanoriavimo iniciatyvą – mentorystę atvykstantiems studentams, o tos pačios *Anglų ir vokiečių filologijos* programos trečiojo kurso studentas dalinosi patirtimi apie studijas gretutinėje programe.

Trečiasis praktikos etapas buvo skirtas studentų individualiam darbui: jau orientuodamiesi, kokia veiklos sritis juos sudomino, studentai toliau gilinosi į tą sritį, papildomą karjeros informaciją rinkdami savarankiškai.

Kaip įvadinės praktikos rezultatą studentai

1. Introduction into career planning (6 hours);

2. Meetings with representatives of different fields of activity (16 hours);

3. Individual student work: collecting information about the chosen field(s) of activity (20 hours), attending consultation on career plan (3 hours) and career plan designing (20 hours);

4. Practice evaluation and self-evaluation: drawing-up a practice report (10 hours) and discussing practice (6 hours).

The first stage was introduction into career planning. In the two seminars hosted by the CCC specialist students were introduced to the main stages of career planning – self-cognition, understanding career possibilities, career vision formulation and career plan designing.

To improve student understanding of the field of professional activity and possible opportunities, 10 meetings with professional representatives from the industry of languages (language teaching, translation, editing and localisation) and tourism were organised. These are the fields that English and German philology graduates' professional activity should be oriented towards. The majority of meetings involved direct communication and discussions and some information was provided in videos (interview with the head of a translation and localisation company, presentation of a hotel animator's activity). As professional and social competences can be acquired through participation in training sessions, projects and volunteering, representatives of the VMU International Office were also invited to meet with students. They talked about possibilities to study abroad (exchange programmes), introduced the VMU student volunteering – mentoring initiative for the arriving students and the third-year student of the *English and German philology* shared his study experience in the minor study programme.

The third practice stage was devoted to

turejo pateikti individualų karjeros planą ir parengti praktikos ataskaitą. Parengę karjeros planą, studentai dalyvavo KKC specialistės vestoje grupinėje konsultacijoje, kurioje diskutuota apie klausimus, susijusius su individualaus karjeros plano sudarymu.

Ketvirtasis praktikos etapas buvo skirtas praktikos įvertinimui ir įsivertinimui. Įvertinti praktiką ir pateikti savo nuomonę studentai galėjo pildydami praktikos ataskaitą, kurioje buvo būtina atsakyti į tokius klausimus: Ar pradėdamas studijuoti universitetė jau turėjai viziją, ką norėtum dirbti po studijų? Ką žinojai apie galimas veiklos sritis pradėdamas studijuoti universitete? Kas Tau buvo reikšmingiausia šios praktikos metu? Kas Tave labiausiai sudomino šios praktikos metu? Kaip organizuotum tokio pobūdžio praktiką, jeigu pats būtum praktikos vadovas? Ką ir kaip siūlytum keisti? Studentų vertinimas buvo atliekamas remiantis studentų praktikos ataskaitomis ir pokalbiais su studentais, kurie vyko praktikos aptarimo metu. Per praktikos aptarimą, bendraudamos su kiekvienu studentu individualiai, praktikos vadovės galėjo užduoti klausimų, susijusių su to studento praktikos ataskaita ir karjeros planu, pateikti patarimų, kaip studentas galėtų kryptingai siekti savo trumpalaikių ar ilgalaikių karjeros tikslų.

Informacija iš studentų praktikos ataskaitų ir praktikos aptarimo metu tiesiogiai iš studentų išgirsti atsiliepimai ir pamästymai leido parengti šios praktikos analizę, kuri parodė pirmajį tokios praktikos bandymą buvus sėkmingą: visi studentai praktiką įvertino teigiamai, nors ne visi aktyviai dalyvavo praktikos veiklose. Daugumai studentų reikšmingiausia buvo gauta informacija apie karjeros galimybes baigus studijas, karjeros plano susidarymas, suteikęs motyvacijos siekti užsibrėžtų tikslų, galimybę pažinti savo norus, gebėjimus. Pusei studentų rengiant savo karjeros planą kilo sunkumų argumentuojant, analizujant save, sprendžiant dėl savo veiklos krypties, keliant tikslus ir galvojant,

students' individual work. Knowing which field of activity they are interested in, students could improve their knowledge in that field by independently collecting career-related information. The outcome of introductory practice was designing individual career plan and preparing a report on this practice. After designing their career plans, students participated in a group consultation hosted by a CCC specialist and discussed various issues related to individual career plan designing.

The fourth stage of practice was devoted to practice evaluation and self-evaluation. Students could evaluate their practice and give their opinion by preparing a report which included a number of questions. When you started your university studies, did you have a vision about what you would like to work as after graduating? What did you know about possible fields of activity at the beginning of your university studies? What was the most significant thing in practice? What were you most interested in during practice? How would you organise such type of practice if you were a practice supervisor? What needs to be changed and how? Student assessment was carried out on the basis of practice reports and conversations with students when discussing practice. When reviewing and discussing practice with each student individually, practice supervisors could ask questions related to student's practice report and career plan, give advice on how to purposefully work towards short-term and long-term career goals.

Information from students' practice reports and feedback received from students when discussing their practice were used for the analysis of practice. The analysis proved the first attempt to organise such type of practice to have been successful. All students evaluated their practice positively even though not all of them had actively participated in practice activities. The most significant aspects to the majority of students were information on career prospects after graduation and career

kaip juos įgyvendinti. Tačiau, kaip minėjo patys studentai, karjeros plano rengimas suteikė: a) motyvacijos ir ryžto veikti; b) geriau pažinti save ir įvertinti savo galimybes; c) apgalvoti ir suprasti, ko norisi gyvenime; d) suprasti, kas yra svarbiausia norimoje karjeros srityje; e) konkretizuoti savo išsikelštų tikslų įgyvendinimą.

Teikdami grįžtamajį ryšį, studentai minėjo, kad dėl per didelio informacijos kieko būtų galima trumpinti susitikimus su veiklos sferų atstovais, daryti jų ne mažiau nei 3 per vieną dieną, po susitikimų pasiūlyti veiklas, kurios padėtų studentams geriau įsisavinti ir įprasminti išgirstą informaciją. Be organizacinių dalykų (pvz., suteikti galimybę dalyvauti praktikoje nuotoliniu būdu, nedaryti didelių tarpu tarp praktikos etapų) studentai siūlė pasikviesti dar daugiau specialistų iš kitų sričių, be to, susitikimus su jais organizuoti ne tik universitete, bet ir vykti į imones.

Pristatytas įvadinės praktikos modelis yra naudingas tuo, kad atsižvelgiama ir į studento, ir į visos studijų programos realizavimo poreikius: studentai jau pirmame kurse įgyja gilesnį supratimą, ką jie gali veikti po studijų, taip pat gauna gaires, kokiose įmonėse būtų galima atliglioti praktiką. Dalyvaudami karjeros planavimo seminaruose, rengdami karjeros planus, studentai ugdo gebėjimą planuoti savo karjerą, kuris yra labai svarbus siekiant integruotis ir sekmingai veikti šiandienos darbo rinkoje. Taikant aprašytą įvadinės praktikos modelį galima didinti šios programos (tikėtina, ir bet kurios kitos studijų programos) absolventų įsidarbinimo galimybes. Studijų programos vykdytojams tokio pobūdžio praktika yra galimybė nuolat palaikti ryšius su socialiniais partneriais, pritraukti naujų ir gauti informacijos apie naujoves, kuri praverčia atnaujinant ir tobulinant studijų programą. Patirtis, įgyta įgyvendinant šį pažintinės praktikos organizavimo modelį, leidžia daryti prielaidą, kad pastovus tokiių užsiėmimų organizavimas būtų reikšmingas

plan designing that motivated students to achieve set aims and enabled them to get to know their wishes and abilities better. When designing their career plans, half of students faced difficulties when providing arguments, providing self-analysis, choosing the field of activity, setting goals and thinking how to implement them. However the students noted that designing their career plan: a) gave them motivation and determination to act; b) enabled them to get to know themselves better and to evaluate their possibilities; c) helped them to think through and realise what they want in their life; d) enabled them to realise the most important things in the desired career field; e) helped to specify implementation of set aims.

In their feedbacks students noted that due to large amounts of information, meetings with representatives from different activity spheres could be shortened. No less than 3 meetings could be organised a day and various activities enabling students to better understand acquired information could be organised after these meetings. Apart from organisational aspects (for example, to provide a possibility for distant participation in practice, to avoid long gaps between practice stages) students have also suggested to invite more specialists from different fields and to not only organise meetings in the university but also to visit companies themselves.

The described introductory practice model is useful as the needs of both students and the implementation of the entire study programme are taken into consideration. In their first year of studies students develop a better understanding of what they can do after graduation and are provided with guidelines on which companies they could have their practice in. Participation in career planning seminars and career plan designing help students to develop career planning abilities which are very important for successful integration and work in the contemporary labour market. If the described introductory practice model

skatinant tikslingą profesinio veiklos lauko pažinimą, studentų karjeros planavimo gebėjimų ugdymą, taip pat siekiant tvirtesnio ir aktyvesnio bendradarbiavimo su socialiniuose partneriuose.

was applied, employability of this programme (as well as, probably, any other programme) graduates could be improved. And for those who implement study programmes, this type of practice is a possibility to maintain relations with existing and to develop relations with new social stakeholders and to get information about novelties that could then be used in renewing and improving their study programmes. Experience gained when implementing the described model of cognitive practice allows making an assumption that regular organisation of such activities would be significant for the promotion of purposeful understanding of the field of professional activity, the development of student career planning abilities and for better and more active cooperation with social stakeholders.

2014 M. APGINTOS DAKTARO DISERTACIJOS KARJEROS PROJEKTAVIMO TEMOMIS

DOCTORAL DISSERTATIONS ON THE CAREER DESIGNING, DEFENDED IN 2014

Disertacijos pavadinimas Topic of Doctoral Dissertation	Pavardė, varda Surname, first name	Institucija Institution	Mokslo kryptis Field of Science
Būsimųjų pedagogų socialinio dalyvavimo aukštosios mokyklos gyvenime įgijiniai kaip ugdymo(si) karjerai prielaida Gain of prospective teachers' social participation in the life of a higher education institution as a prerequisite for career (self)-education	Rekis Darius	Klaipėdos universitetas Klaipėda University	Edukologija Educology
Edukacinės aplinkos, įgalinančios mokinius svarstyti karjeros pasirinkimą Educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice	Surgėlienė Jurgita	Kauno technologijos universitetas Kaunas University of Technology	Edukologija Educology
Psichologinių, socialinių ir akademinių aplinkos veiksniių reikšmė trečios studijų pakopos (doktorantūros) studentų profesinio identiteto raiškai The importance of psychological, social and academic environmental factors for postgraduate (doctoral) students' professional identity expression	Kovalčikienė Kristina	Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus University	Psichologija Psychology
Studentų karjeros projektavimo kompetentingumo parametrai: pirmosios universitetinių studijų pakopos atvejis The parameters of students career designing competence: the case of the first study cycle at university	Dailidienė Eilina	Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus university	Edukologija Educology

Eilinos Dailidienės daktaro disertacijos anotacija

Annotation of Eilina Dailidienė Doctoral Dissertation

STUDENTŲ KARJEROS PROJEKTAVIMO KOMPETENTINGUMO PARAMETRAI: PIRMOŠIOS UNIVERSITETINIŲ STUDIJŲ PAKOPOS ATVEJIS

THE PARAMETERS OF STUDENT CAREER DESIGNING COMPETENCE: THE CASE OF THE FIRST-CYCLE UNIVERSITY STUDIES

Karjeros projektavimo procese asmeniui priėmus sprendimą studijuoti aukštojo mokslo institucijoje, sprendimo realizavimo etapas siejamas ne tik su asmens bendrujų ir specialiuju mokėjimų ugdymu siekiant igyti kvalifikacinį laipsnį, bet ir su tikslingu karjeros projektavimo kompetentingumo ugdymu bei plėtojimu, apimant gilesnį savęs (vertybų, požiūrių, interesų, aspiracijų) ir aplinkos (švietimo ir darbo rinkos) pažinimo procesus bei jų sąveikos interpretacijas pirmosios universitetinių studijų pakopos metu. Ivardinti karjeros projektavimo kompetentingumo parametrai pasitarnauja siekiant, kad studentai žinias kauptu ir pritaikytų tikslingai, o išugdyti bendrieji ir specialieji mokėjimai taptų vertinga investicija į kiekvieno studento ir absolvento asmeninę karjerą bei gyvenimo gerovę. Todėl disertaciiniu tyrimu siekiama nustatyti pirmosios universitetinių studijų pakopos studentų karjeros projektavimo kompetentingumo parametrus, pagrindžiančius karjeros projektavimo kompetentingumo ugdymo modelį.

Disertacijoje atskleidžiamos karjeros ir karjeros projektavimo reiškinii sampratos, pagrįsti politiniai karjeros projektavimo prioritetai ir pagrindinės karjeros projektavimo strategijos aukštajame moksle Europos Sąjungos kontekste ir Lietuvoje, apibrežta

Once in the process of career designing an individual makes a decision to study at a higher education institution, the implementation stage of this decision is related not only to the development of individual's generic and specific skills in order to acquire a qualification degree but also to purposeful education and development of career designing competence involving deeper processes of self-knowledge (values, views, interests and aspirations) and understanding of the environment (education and labour market) as well as interpretations of their interaction in the first-cycle university studies. The identified parameters of career designing competence help to ensure that students acquire and apply knowledge purposefully and that developed generic and specific skills would become valuable investment into each student's and graduate's personal career and welfare. Thus the research of this dissertation was aimed at identifying parameters of student career designing competence in the first-cycle university studies that validate the model of career designing competence development.

In the dissertation, conceptions of career and career designing phenomena are revealed, political career designing priorities and key career designing strategies in higher education in the context of the European Union

karjeros projektavimo kompetentingumo struktūra, modeliai ir sąrangos. Tyrime įvardinti ir pagrįsti pirmosios universitetinių studijų pakopos studentų karjeros projektavimo kompetentingumo parametrai, sudarančys prielaidas studentų karjeros projektavimo kompetentingumo funkcionalumui identifikuoti, tikslinges studentų savivados skatinimui, siektinų rezultatų studijų programų rengimo procese įvardinimui bei aukštojo mokslo institucijų veiklos kokybės rodiklių pagrindimui absolventams sėkmingai integruojantiesi į darbo rinką, taip patvirtinant reikšmingą šių institucijų vaidmenį šalies ekonomikos augimo procese. Teoriškai atskleisti ir empiriškai pagrįsti karjeros projektavimo kompetentingumo parametrai charakterizuojant pirmosios universitetinių studijų pakopos studentų karjeros projektavimo kompetentingumo ugdymo modelį bei sudaro prielaidas karjeros projektavimo kompetentingumo ugdymo strategijos aukštojo mokslo institucijose kūrimo ir/ar įgyvendinimo kokybei, taip pat naujų teorinių ir empirinių tyrimų iniciatyvoms parametru verifikavimo ir koreliacijos kontekste.

Disertacija rengta 2003–2009 metais, ginta eksternu 2014 m. Vytauto Didžiojo universitete.

Su disertacija galima susipažinti Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos nacionalinėje

Martyno Mažvydo bibliotekose.

and Lithuania are validated and the structure, models and frameworks of the career designing competence are defined. This research helped to identify and validate parameters of student career designing competence in the first-cycle university studies that form preconditions for the identification of functionality of student career designing competence, stimulation of purposeful student self-directedness, identification of expected outcomes in the process of study programme development and validation of quality indicators at higher education institutions through successful graduates' integration into the labour market, proving significant role of these institutions in the process of national economic growth. Theoretically identified and empirically validated parameters of career designing competence characterise the model of the development of student career designing competence in the first-cycle university studies and form preconditions for quality of the development and/or implementation of the strategy of the career designing competence development as well as for new theoretical and empirical research initiatives in the context of parameter verification and correlation.

Disertation prepared in 2003–2009 and externally defended at Vytautas Magnus University in 2014.

The dissertation is available at Vytautas Magnus University library and Martynas Mažvydas

National Library.

Kristinos Kovalčikienės daktaro disertacijos anotacija

Annotation of Kristina Kovalčikienė Doctoral Dissertation

PSICOLOGINIŲ, SOCIALINIŲ IR AKADEMINĖS APLINKOS VEIKSNIŲ REIKŠMĖ TREČIOSIOS STUDIJŲ PAKOPOS (DOKTORANTŪROS) STUDENTŲ PROFESINIO IDENTITETO RAIŠKAI

THE IMPORTANCE OF PSYCHOLOGICAL, SOCIAL AND ACADEMIC ENVIRONMENTAL FACTORS FOR POSTGRADUATE (DOCTORAL) STUDENTS' PROFESSIONAL IDENTITY EXPRESSION

Mokslininkų reikšmė visuomenei yra neabejotina, o investavimas į jaunus mokslininkus yra laikoma ekonomikos augimo varomaja jėga. Europos Sąjunga deklaruoją būtinumą didinti doktorantų skaičių ir akcentuoja, kad būtent mokslininkų skaičiaus didinimas suteiktų Europos Sąjungai konkurenčią pranašumą. Kaip bebūtų, padidėjęs ne laiku ginamų disertacijų skaičius bei doktorantūros studentų nubyrrėjimas yra rimta problema akademiniame pasaulyje.

K. Kovalčikienės disertacijos tikslas – atskleisti Lietuvos doktorantų identifikacijos su skirtingais profesiniais vaidmenimis daugialypiskumo ypatumus bei įvertinti doktorantų psichologinių, socialinių ir akademinių aplinkos veiksnių svarbą jų profesinei identifikacijai. Tai labai aktuali tema ir svarbi problema Lietuvoje. Doktorantų „nubyrrėjimas”, neapgintos disertacijos yra ne tik finansiniai nuostoliai valstybei, kuri moka už doktorantūros studijas, tačiau ir rimta problema akademiniame pasaulyje, skatinanti analizuoti mokslininkų rengimo aukštojo mokslo sistemoje ypatumus bei veiksnius, galinčius lemti sėkmingą ar nesėkmingą mokslinę veiklą. Kaip teigia doc. dr. V. Legkauskas „Kristinos Kovalčikienės disertacijos idėja yra

The importance of scientists for society is undeniable, and investment in young researchers is considered to be a driving force for economic growth. The European Union declares the need to increase the number of doctoral students, and emphasizes that increasing the number of young scientists would give a competitive advantage for the European Union. However, a widespread problem in the academic world is the increased numbers of drop-out rates of doctoral students and not in time defended thesis.

The aim of the K.Kovalčikienė's dissertation is to reveal the multiplicity peculiarities of Lithuanian doctoral students' identification with different professional roles, as well as to determine the importance of psychological, social and academic environmental factors in their professional identification. It is a very relevant topic and an important problem in Lithuania. The drop-out and not in time defended thesis is not only financial losses for the state, which pays for doctoral studies, but also a serious problem in the academic world, encouraging to analyze the development of scientists in higher education system as well as the factors which may influence the success or failure of scientific activities. Ac-

padiktuota aktualios praktinės problemos ir tai iš karto suteikia jai taikomąjį vertę. Tokio pobūdžio disertacinis tyrimas potencialiai galėtų suteikti naujų žinių, kurias panaudojus būtų galima sumažinti iš doktorantūros programų iškrentančių/pasitraukiančių studentų skaičių, o tai ne tik suraupyti daug laiko ir energijos patiemis doktorantams ir jų vadovams, bet ir daug aukštajam mokslui skirtų valstybės biudžeto lėšų.

Dar vienas šios disertacijos privalumas – mokslinis darbo naujumas. Lietuvoje tai yra vienės pirmųjų tyrimų šioje tematikoje.

Disertacijos teorinėje dalyje pirmiausia pristatoma identiteto samprata ir šio reiškinio terminijos problematika, pateikiamas profesinio identiteto sampratos aiškinimas integrnuojant identitetą ir socialinio identiteto teorijas. Toliau pristatomi profesinės identifikacijos formavimosi ir raiškos ypatumai akademiniame kontekste per karjeros konstravimo teorijos prismę. Vėliau pereinama prie įvairių veiksnių analizės sistemų teorijos kontekste. Galiausiai, pristatomas teorinis tyrimo modelis. Teorinis tyrimo modelis numato, kad doktoranto identifikacijai su skirtingais profesiniais vaidmenimis turi reikšmę psichologiniai veiksniai, tokie kaip asmenybės bruožai ir mąstymo stiliai; socialiniai veiksniai, tokie kaip mokslinio vado, šeimos ir draugų, kolegų ir kitų studentų bei darbdavio palaikymas; ir akademinių aplinkos veiksniai, tokie kaip mokslo sritis bei darbo sąlygos. Remiantis sistemų teorijos bendraja koncepcija, šiame disertaciame darbe laikomasi požiūrio, kad psichologinių, socialinių ir akademinių aplinkos veiksninių sąveikos modeliavimas yra reikšmingas, kadaangi kompleksinis veiksninių įvertinimas geriau aprašo doktorantų profesinės identifikacijos su skirtingais profesiniais vaidmenimis reiškinį nei pavienių veiksninių analizę.

Psichologinių, socialinių ir akademinių aplinkos veiksninių svarbos doktorantų identifikacijai su skirtingais profesiniais vaidmenimis tyrimas atliktas 2013 metais. Šiam

cording to the assoc. prof. dr. V. Legkauskas “the idea of Kristina Kovalčikienė’s thesis is dictated by relevant practical problem and it immediately gives the application value for it. This kind of dissertation research could potentially provide new knowledge, the use of which could reduce the number of students’ drop out / withdrawing from the doctoral programs, and this could save not only much time and energy for themselves and their supervisors, but also a lot state’s budget intended for higher education”.

Another advantage of this dissertation – scientific novelty of the research. In Lithuania, this is one of the first study in this field.

Firstly, in the theoretical part of the dissertation, the concept of identity and the problems of terminology regarding this phenomenon are introduced. In addition, a disquisition of the professional identity concept by integrating identity and social identity theories is proposed. Then, peculiarities of formation and expression of doctoral student's professional identification are provided within the career construction theory perspective. In the context of the systems theory, the analysis of various factors are presented. Finally, the theoretical model is constructed. The theoretical model claims that psychological factors such as personality traits and thinking styles; social factors such as the social support from scientific supervisor, family and friends, colleagues and other students, as well as employers; and also academic environmental factors such as the field of science and working conditions, are of significant importance for the doctoral students' identification with different professional roles. Based on the general concept of systems theory, this dissertation takes the view that psychological, social and academic factors interaction modeling is important because complex analysis of factors can better describe the phenomenon of the doctoral students' identification with different professional roles than a single factor analysis.

The research about the importance of psy-

tyrimui pasirinkta internetinės apklausos forma. Naudojami Lietuvos bei užsienio autorių moksliniuose tyrimuose aprobuoti klausimynai, kai kurie iš jų buvo sudaryti specifiniai šiam tyrimui. Tyrimo imtį sudarė 494 doktorantai iš 22 aukštojo mokslo institucijų Lietuvoje, atstovaujantys 6 mokslo sritis. Tyrimo rezultatams analizuoti naudojami modernūs statistiniai metodai. Remiantis aukštesnio lygmens (kompleksinės numatytyų priežastinių ryšių) analizės rezultatais, formuliuojamos šio disertacinio darbo išvados ir rezultatai reziumuojami į tris doktorantų atliekamų profesinių vaidmenų identifikacijos profilius.

Šio mokslinio darbo rezultatai turi praktinę reikšmę doktorantų ugdymui, pa-sitenkinimo bei mokslinio produktyvumo didinimui, doktorantų karjeros stebėsenai bei valdymui. Savalaikis profesinis konsultavimas, savistaba ir savęs atradimas lemia sékmingos karjeros raidą, todėl naujas instrumentas, skirtas matuoti identifikaciją su atliekamais profesiniais vaidmenimis akademiniame kontekste, gali būti naudingas įrankis, siekiant padėti doktorantams rasti tinkamą kryptį karjeros kelyje. Be to, tyrimo rezultatai nesudėtingai gali būti pritaikomi kuriant doktorantų profesinio tobulejimo, socializacijos doktorantūros studijose ar karjeros valdymo mokymų programas, kadangi nustatyti konkretūs veiksnių, kurie gali pasitarauti kaip priemonės, įgalinančios didinti doktorantų profesinį apsisprendimą. Taigi šis darbas turi praktinę reikšmę doktorantams, doktorantūros programų organizatoriams, karjeros konsultavimo srityje dirbantiems specialistams, darbdaviams, aukštosioms mokykloms, o plačiąja prasme – visuomenei bei ekonomikai. Tieki teorine, tieki praktine prasme šis mokslinis darbas – tai bandymas atskleisti, kad doktorantų identifikaciją su atliekamais profesiniais vaidmenimis lemiantys veiksnių yra svarbūs, siekiant mokslininkų rengimo ir mokslinės veiklos kokybės bei rezultatyvumo aukštojo mokslo sistemoje,

chological, social and academic environmental factors for the doctoral students' identification with different professional roles was implemented in 2013. The data were gathered through an internet-based survey. Various questionnaires used in previous research in Lithuania and abroad were applied, and some scales were constructed.

The sample consisted of 494 doctoral students from 22 higher education institutions in Lithuania, representing six fields of science. The modern statistical methods are used to analyze the results of the study. Based on the results of higher-level analysis, conclusions are formulated and the results are summarized in three professional role identity profiles of doctoral students.

The results of the dissertation have practical implications for doctoral students' education, satisfaction, scientific productivity, career monitoring and management. Timely provided professional counseling, introspection and self-discovery are important for successful career development. Therefore, the new instrument can be useful in order to help doctoral students to find the right direction of their career. In addition, the results can be easily adapted to create programs of professional development, socialization in doctoral studies, or career management training, because the particular factors that may serve as an instruments, designed to increase doctoral students' professional self-determination. Thus, this research has practical implications for doctoral students, organizers of doctoral programs, career counselors, employers, universities, and in a broad sense – for society and the country's economy. In both theoretical and practical sense, this scientific work is an attempt to reveal that factors determining doctoral students' identification with professional roles performed are important with the purpose to increase the quality of young scientists' preparation and scientific productivity in the higher education system. Therefore, not only the content of doctoral programs

todėl doktorantūros studijų programos turi būti tobulinamos ne tik turinio prasme. Mokslininkų rengimo procese kartu yra svarbu įvertinti psichologinius, socialinius ir akademinius aplinkos veiksnius.

K. Kovalčikienės disertacijos rezultatų vertė pagrindžia ir tai, jog disertacijos autorė buvo pakviesta supažindinti su darbo rezultatais MOSTA darbuotojus, taip pat skaitė plenarinį pranešimą 2014 m. Jaunujų mokslininkų psichologų konferencijoje, publikavo ne vieną publikaciją, skaitė pranešimus tarptautinėse užsienio mokslinėse konferencijose.

Disertacija rengta 2009–2014 m. Vytauto Didžiojo universitete.

Mokslinė vadovė – doc. dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė (Vytauto Didžiojo universitetas, socialiniai mokslai, psichologija – 06 S).

Su disertacija galima susipažinti Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekose.

need to be improved. In the preparation process of scholars, it is important to assess the psychological, social and academic factors.

The value of K. Kovalčikienė's dissertation results is grounded on the fact that the author has been invited to present the results of this scientific work for the MOSTA's staff. In addition, the author of the thesis has been invited to give a keynote in Young Researchers Psychologists Conference in 2014, published more than one publication, made presentations at international scientific conferences abroad.

Dissertation was prepared during the period of 2009–2014 at Vytautas Magnus University.

Dissertation supervisor – doc. dr. Loreta Bukšnytė-Marmienė (Vytautas Magnus University, Social sciences, Psychology – 06 S).

The dissertation is available for public reading at Martynas Mažvydas National Library of Lithuania and at the library of the Vytautas Magnus University.

Dariaus Riekio daktaro disertacijos anotacija

Annotation of Darius Riekis Doctoral Dissertation

BŪSIMŲJŲ PEDAGOGŲ SOCIALINIO DALYVAVIMO AUKŠTOSIOS MOKYKLOS GYVENIME ĮGIJINIAI KAIP UGDYMO(SI) KARJERAI PRIELAIDA

GAIN OF PROSPECTIVE TEACHERS' SOCIAL PARTICIPATION IN HIGHER SCHOOL LIFE AS A PREREQUISITE FOR CAREER (SELF-) EDUCATION

Europoje pastebima tendencija užtikrinti visos švietimo sistemos ugdymo kokybę tai-kant alternatyvius pedagogų rengimo būdus, keliančius mokytojo profesiją į aukštesnį profesionalumo lygį, todėl švietimas pragmatiškai vis labiau orientuojamas į asmens ugdymą(si) karjerai, pasitelkiant jį supančią socialinę realybę. Mokymasis universitete vyksta socialinės sąveikos procese, todėl ugdymas yra vertinamas kaip visuma sąlygų individu prigimtyje glüdintiems gebėjimams kūrybiš-kai reikštis jam perimant ir plėtojant kultūrą, t. y. atrandant savo individualizacijos erdvę, kuri paremta patirtimi. Taip socialinio dalyvavimo ir karjeros ugdymo sąveika tampa funkcionalia šiuolaikinio universitetinio gyvenimo prieiga.

Socialinis dalyvavimas – tai asmens akty-vumas atviroje bendruomenėje neformaliai-jai įspareigojant dėl abipusės naudos, kuri materialiai neapčiuopama bei pasireiškianti asmens vidinių savybių, sąlygojančių poten-cialias jo galimybes ir išorinių veiksnų įtakos kontekste. Universitetinės studijos turėtų teikti absolventui tvirtą plačių žinių, gebėjimų ir įgijinių pagrindą, kuris įgalina žmogų lengvai ir kūrybiškai adaptuotis bet kurioje plataus veikimo darbo vietoje. As-mens socialinis dalyvavimas ir šiame procese įgyjamos patirtys sudaro prielaidas saviugdai-realiu laiku taikant turimas žinias praktinėse

In Europe, a trend is observed to ensure the quality of all the education system by applying alternative teacher training ways that raise the teacher's profession onto a higher level of professionalism; therefore, education is pragmatically increasingly more frequently oriented towards an individual's career (self-) education by means of the surrounding social reality. Learning in a university takes place in the process of social interaction, thus, education is evaluated as a totality of conditions for the creative manifestation of an individual's innate abilities when he takes over and develops culture, i.e. when he discovers his experience-based space of individualisation. Thus the interaction of social participation and career education becomes a functional approach in the contemporary university life.

Social participation is an individual's activity in an open community by means of informal obligation to it for the sake of mutual intangible benefit which manifests itself in the context of internal qualities, precondi-tioning his potential opportunities, and the impact of external factors. University studies are to provide a graduate with a solid basis of extensive knowledge, abilities, and skills that would enable him to fluently and creatively adapt to any broadly understood workplace. An individual's social participa-tion and the experiences acquired in the pro-

veiklose, t. y. ugdymas(is) suvokiamas kaip neatsiejama asmens gyvenimo dalis ir asmenybės „augimo“, vystimosi veiksny. Todėl šiandien ugdyme vyraujančios humanistinė psychologija ir konstruktivizmu grįstos teorijos suteikia ugdomajam daugiau laisvęs, savarankiškumo ir propaguoja aktyvius ugdymo metodus, įtraukiančius jį į socialinį dalyvavimą, skatinančius mokyti per veiklą bendruomenėje ir mokyti visą gyvenimą. Tai pagrindinė priežastis skatinti, įgalinti studentus socialiniam dalyvavimui aukštosiose mokyklose įvertinant socialinį dalyvavimą kaip ugdymo(si) karjerai prielaidą.

Naujausias patirtinio ugdymo(si) modelis yra sudarytas iš trijų pagrindinių dalių: bendruomenės, patirties ir mokymosi. Bendruomenės komponentas išryškina asmens ir kolektyvo sąveiką, kuri yra patirtinio ugdymo pagrindas. Patirties komponentas tampa prasmingas dėl abiejų – asmens ir bendruomenės – atskirų vaidmenų ir daugiau išsiskiria su pasauliu, o mokymosi dalis apima asmens ir kolektyvo refleksiją bei dialogą, kuriančius individualią ir visuomeninę prasmę. Šiandieninėje edukologijoje besimokančiųjų neformaliojo mokymo(si) organizavimo praktika remiasi patirtinio mokymo(si) teorijomis, kurios sujungia brandžios asmenybės patyrimą ir ugdymą(si), o ne ugdymo, tikslą siekimą. Karjeros ugdymas(is) turėtų būti orientuotas į asmens patirtį ir tinkamos patirties įgijimo sąlygų studijų metais sudarymą, o tai galime pasiekti per studentų socialinį dalyvavimą aukštosioms mokyklos gyvenime. Socialinio dalyvavimo metafora akcentuojama, kad mokymasis yra sąlygojamas situacijos, kultūrinės ir socialinės aplinkos. Šiuo požiūriu ugdytinis yra tam tikros bendruomenės dalis, kurioje jis mokosi per veiklas ir tarpusavio sąveikas, t. y. socialiai dalyvaudamas. Todėl socialinį dalyvavimą edukaciniu aspektu galime apibréžti kaip motyvuotą procesą, kurio metu asmuo per patirtį socialinio dalyvavimo veiklose turi galimybę save realizuoti, įgyti įvairių

cess create prerequisites for self-education in real time and by the application of the possessed knowledge to practical activities; in other words, (self-) education is understood as integral part of an individual life and the factor of an individual's "growth" and development. The theories presently predominating in education, based on humanist psychology and constructivism, provide learner with more freedom and autonomy and advocate active learning methods involving learner in social participation and promoting his learning through the activity in the community and lifelong learning. That is the main reason for the promotion and enabling of students to social participation in higher school and for the recognition of social participation as a prerequisite for career (self-) education.

The latest model of cognitive education is composed of three principal parts: the community, experience, and learning. The component of the community highlights the interaction of an individual and the community which is the basis of cognitive education. The component of experience becomes meaningful due to separate roles of both an individual and the community and their multiple interactions with the world, while the part of learning covers an individual and the community's reflection and dialogue that create individual and social meanings. In contemporary education, the practice of organisation of learners' non-formal teaching/learning is based on the theories of experiential learning which unite the experience of a mature personality and (self-) education , but not the education and the pursuit of the goal. Career (self-) education should be oriented towards personal experience and the creation of conditions during the years of study for the acquisition of relevant experience, which can be achieved through students' social participation in the life of higher school. The metaphor of social participation accentuates that the learning is preconditioned by the situation and the cultural and social environment. From that

žinių, gebėjimų ir kompetencijų, kuria ir palaiko savo identitetą, užmezga socialinius tinklus taip kaupdamas socialinį kapitalą ir gali daryti įtaką priimant sprendimus (pilielinio dalyvavimo atveju), kas ir sudaro socialinio dalyvavimo igūdžius.

Šiandienos Lietuvos švietimo reformos kontekste pedagogo profesijai keliami aukšti reikalavimai, o mokykla atlieka vieną svarbiausių vaidmenų jauniosios kartos ugdymo procese. Todėl edukologijos krypties mokslininkai kelia pedagogų rengimo paradigmos turinio kaitos klausimą. Studentų socialinio dalyvavimo pasitelkimas, rengiant būsimus pedagogus, galėtų būti vienas iš šios paradigmų elementų. Tam reikia studentų socialinio dalyvavimo įgijinių aukštostosios mokyklos gyvenime efektyvumą (įtaką) pedagogo karjerai pagrindžiančią tyrimų rezultatų. Dėl tyrimų trūkumo šioje srityje susiduriama su studentų skatinimo socialiniam dalyvavimui strategijos ir tokio dalyvavimo įtakos pagrindimo stoka, o tai neleidžia tikslingai modeliuoti socialinio dalyvavimo efektyvumo įvertinančių įgijinių turinį.

Todėl šio tyrimo siekinys (problema) – teoriškai ir empiriškai pagrasti socialinio dalyvavimo aukštostosios mokyklos gyvenime įgijinių ir asmens karjeros sąsajas bei nustatyti socialinį dalyvavimą determinuojančius veiksnius. Atsižvelgiant į mokslinių ir praktinių atžvilgiu aktualų siekių, tyrimo objektu pasirinkti būsimujų pedagogų socialinio dalyvavimo aukštostosios mokyklos gyvenime įgijiniai, kaip ugdymo(si) karjerai strateginiai orientyrai.

Tyrimo tikslas – teoriškai ir empiriškai pagrasti būsimujų pedagogų socialinio dalyvavimo aukštostosios mokyklos gyvenime įgijinius, kaip ugdymo(si) karjerai strateginius orientyrus, ir tuo pagrindu sudaryti teorinių hipotetinių modelių.

Rengiant studentus pedagogo profesijai psichologiniu aspektu, aktualiu ugdymo(si) objektu tampa individualios asmens savybės (nuostatos, vertybės, motyvacija veikti, peda-

viewpoint, learner is a part of a certain community in which he learns through activities and interactions, i.e. by social participation. Therefore, from the educational viewpoint, social participation may be defined as a motivated process during which a person, through the experience of social participation in activities, has an opportunity to realise himself, to acquire different knowledge, abilities, and competences, he creates and maintains his identity, establishes social networks to accumulate social capital, and can make an impact on decision making (in the case of civic participation), which altogether accounts for the gain of social participation.

In the contemporary context of the Lithuanian education reform, great demands are made on the teaching profession, and the school plays a key role in the education of the young generation. Therefore, researchers in the field of educology are raising the issue of the change in the content of the teacher training paradigm. Students' social participation in the training of prospective pedagogues could be one of the elements of the new paradigm. For that purpose, research findings to substantiate the subject of the effectiveness (the impact) of the gain of students' social participation in higher school life on his teaching career are necessary. Due to the shortage of the research in the field, one faces the absence of the strategy of students' promotion for social participation and the substantiation of the impact of such participation which prevents purposeful modelling of the effectiveness of social participation by means of evaluation of the content of the gain.

Therefore, the intended outcome (the problem) of the present research is theoretical and empirical substantiation of the correlation between the gain of social participation in the life of higher school and the personal career and the identification of the factors predetermining social participation. Given the intended outcomes, relevant both from the research and practical viewpoints, the

goginis pašaukimas), o studento socialinio dalyvavimo aukštostosios mokyklos gyvenime patirtis galima priemone šioms savybėms ugdyti(s). Socialinis studentų dalyvavimas aukštostosios mokyklos gyvenime yra vertinamas įgijinių turinio aspektu ir pasitelkiamas kaip pa(si)rengimo šiuolaikinio pasaulio darbo rinkai, karjeros ugdymo(si) strategija.

Siekiant skatinti studentų socialinį dalyvavimą aukštostose mokyklose per tikslinę socialinio dalyvavimo įgijinių turinio plėtrą, būtina konstruoti ši procesą determinuojančius veiksnius neverčiant studento būti aktyviu akademinės bendruomenės nariu, bet kuriant aplinką, įgalinančią kiek-vieną studentą savanoriškai įsitraukti į socialinį dalyvavimą aukštostosios mokyklos gyvenime. Dėl šios priežasties tyrimo rezultatų pagrindu buvo sudarytas studentų (būsimųjų pedagogų) socialinio dalyvavimo aukštostosios mokyklos gyvenime įgijinių ir ugdymo(si) karjerai sąveikos modelis, kurio praktinis įgyvendinimas vertinamas kaip strategija efektyvesniams studentų įsitraukimui į socialinio dalyvavimo procesus aukštostose mokyklose. Sąmoningai rekonstruojant socialinę tikrovę savo karjeros strateginiams orientyrams įgyvendinti. Šio tyrimo sisteminė teorinė analizė ir empiriniai duomenys atskleidė moksliškai konceptualų ir empiriškai išraiškingą ryšį tarp socialinio dalyvavimo, gyvenimo ir asmens karjeros. Teorinė analizė ir empiriniai duomenys rodo, kad socialinis dalyvavimas turėtų žymiai stipresnį poveikį asmens karjerai, jeigu būtų vykdomas kaip strategiskai suplanuota ir suvokta veikla. Todėl tokio modelio sukūrimas yra reikšmingas ne tik edukologijos ugdymo teorijai, bet ir praktikai.

Sąmoningas studentų dalyvavimas socialinio dalyvavimo veiklose suprantamas kaip socialinės tikrovės rekonstravimas atskleidžiant individualų socialinio dalyvavimo įgijinių turinį, kuris ne tik sudaro galimybę realizuoti strateginius karjeros orientyrus, bet per socialinio dalyvavimo patirtis

object of the research shall be defined as the gain of prospective teachers' social participation in the life of higher school as strategic guidelines of career (self-) education.

The aim of the research is theoretical and empirical justification of the gain of prospective teachers' social participation in higher school life as strategic guidelines of career (self-) education and, on that basis, the development of a theoretical-hypothetical model.

When training students for a teacher's profession from the psychological viewpoint, individual qualities of a person (attitudes, values, motivation for activity, and pedagogical vocation) become a relevant object of (self-) education, while the experience of students' social participation in the life of higher school becomes a potential means for the (self-) education of those qualities. Students' social participation in the life of higher school is evaluated from the viewpoint of the gain content and is used as a strategy of (self-) preparation for the labour market of the contemporary world and career (self-) education.

To increase students' social participation in the life of higher school through purposeful development of the content of the gain of social participation, it is necessary to strategise the factors predetermining the process not by means of making student become an active member of the academic community, but by constructing the participation-enabling environment for everyone's voluntary involvement. For this reason of the research findings, a model of correlation between the gain of students-prospective teachers' social participation in higher school life and career (self-) education was developed, whose practical implementation is considered to be a strategy for more effective students' involvement in social participation processes in higher school by means of conscious reconstruction of social reality for the implementation of the strategic guidelines of one's own career. The systemic theoretical analysis of the present

igyjamus socialinio dalyvavimo įgijinius praturtina asmenybę, tuo suponuodamas naujus strateginius orientyrus, o tai ir atliepia ugdymo(si) karjerai procesą. Studentų įsitraukimo į socialinį dalyvavimą efektyvumas priklauso nuo visos aukštosios mokyklos bendruomenės, todėl socialinis dalyvavimas telkia bendruomenę. Igyvendinant modelį turi dalyvauti tiek administracija, tiek dėstytojai, tiek studentų savivalda. Aukštosios mokyklos bendruomenės nariai tik veikdami išvien galėtų tikėtis maksimalių rezultatų, t. y. suformuoti atvirą aukštosios mokyklos bendruomenę, kurioje socialinis dalyvavimas būtų norma ir tradicija, o ne tik pageidaujančios reiškinys.

research and the empirical data revealed a scientifically conceptual and empirically expressive correlation between social participation, life, and an individual's career. As proved by the theoretical analysis and empirical data, social participation would have a substantially greater impact on an individual's career if it were implemented as strategically planned and perceived activity. Therefore, the development of such a model is significant both for the education theory and practice.

Students' conscious participation in social activities is understood as the reconstruction of social reality by revealing the individual content of the gain of social participation which not only offers an opportunity to realise the strategic guidelines of a career, but also enriches an individual through the gain of social participation acquired by means of experiences of social participation and thus presupposes new strategic guidelines, which reflects the process of career (self-) education. The effectiveness of students' encouragement for social participation depends on all the community of the higher school, therefore, social participation brings the community together. The participants of the model implementation are to be both the administration, the academic staff, and students' self-governance. The members of the higher school community can expect maximum results only provided they act all together, i.e. they can form an open community of the higher school in which social participation would be a norm and a tradition, and not only a desirable event.

Jurgitos Surgėlienės daktaro disertacijos anotacija

Annotation of Jurgita Surgėlienė Doctoral Dissertation

EDUKACINĖS¹ APLINKOS, ĮGALINANČIOS MOKINIUS SVARSTYTI KARJEROS PASIRINKIMĄ

EDUCATIONAL ENVIRONMENTS EMPOWERING STUDENTS TO PERFORM REASONING ON THEIR CAREER CHOICE

Šiandieninė darbo rinka reikalauja nuolat besikeičiančių gebėjimų, kvalifikacijų ir patirties. Didėjanti įvairių organizacijų darbuotojų konkurencija reikalauja keisti požiūrį į savo asmenybę ir profesinę kvalifikaciją. Nebeįmanomas karjeros saugumas ir stabilitumas. Vis labiau tolstama nuo asmens gebėjimų ir profesijos derinimo, pereinant prie rengimo(si) pokyčiams. Mokiniai, planuodami karjerą, susiduria su didžiuliais informacijos srautais mokyklos, artimų žmonių, neformalioje aplinkoje. Pastarųjų metų ugdymo karjerai praktika rodo, kad tam skiriama daug dėmesio, organizuojamos įvairios veiklos. Tačiau nepaisant ugdymo karjerai intervencijų ir informacijos apie karjeros galimybes gausos, tikrovėje informacijos paieškos nebūtinai yra atliekamos nuodugniai, o karjerą besirenkantis asmuo sunkiai gali paaiškinti, kaip priėmė vieną ar kitą sprendimą. Dėl to aktualu kalbėti apie svarstymo procesą, kuris vyksta nuosekliai ir turi tam tikrus elementus. Tam, kad moksleivis galėtų ir gebėtų svarstyti, reikalinga tam tikra aplinka. Aplinka, kuri sudaro sąlygas mokinui ugdytis reikalingus gebėjimus ir juos taikyti. Jurgita Surgėlienė savo disertacijoje nagrinėja aktualią problemą, išreiškiamą klausimu: Kokios bendrojo ugdymo mokyk-

Continuously changing abilities, qualifications and experience are prerequisites of the modern labour market. Growing competition among employees in different organisations requires changing the attitude towards one's own personality and professional qualification. Career security and stability have become impossible. A trend of increasingly moving away from matching individual's abilities and his/her profession towards preparation for changes has been noted. In career planning students face information flows from school, family and informal environments. Recent career education practice has shown that focus has been drawn to these aspects and various activities have been organised. Despite the abundance of career education interventions and information on career opportunities, in reality, the search for information process is not necessarily performed very thoroughly, and thus persons, choosing a profession, do it in the simplest way, being unable to properly explain their decisions afterwards. That is why it is important to discuss the process of reasoning, which evolves coherently and can be characterised by certain elements. A certain environment is required in order to empower a student to perform reasoning. This environment should provide students with conditions for developing necessary skills and enabling them to implement these skills.

¹ Turima omeny „Mokymosi aplinkos, sudarančios sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą“

los mokymosi aplinkos (jų parametrų aspektu) sudaro sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą?

Svarstymo reiškinys dažniausiai yra psychologijos mokslo tyrimų objektas. J. Surgeliénės disertacijoje nesiekiamā detaliai išanalizuoti svarstymo techniką ar pateikti neginčiamą algoritmą, padedantį moksleiviui svarstyti taip, kad jis priimtų tik teisingą sprendimą. Karjeros pasirinkimo svarstymas atskleidžiamas edukologijos mokslo kontekste, siekiant išryškinti svarstyti sąlygas sudarančias mokymosi aplinkas bendrojo ugdymo mokykloje. Apsiribojama bendrojo ugdymo mokyklos mokymosi aplinkomis, kurios šioje disertacijoje atskleidžiamos sudarant moksleiviams galimybes svarstyti procesą (orientuojantis į jų pasirengimo svarstyti karjeros pasirinkimą lygi), vystomą mokyklos ir artimų žmonių mokymosi aplinkų kontekste.

Pirmojoje disertacijos dalyje, remiantis bazinių ir naujausių literatūros šaltinių analize, aptariamas mokinijų karjeros pasirinkimas, išryškinant karjeros sampratą ir karjeros pasirinkimo kompleksiškumą. Atskleidžiamas mokinijų karjeros pasirinkimo svarstymas, pagrindžiant svarstymo sampratą, karjeros pasirinkimo svarstymo procesą ir jo komponentus, išryškinant svarstymui reikalingus gebėjimus. Aptariamas sąlygų sudarymas svarstyti karjeros pasirinkimą, atskleidžiant sąlygų sudarymo svarstyti karjeros pasirinkimą sampratą, atkreipiant dėmesį į mokinijų pasirengimą svarstyti karjeros pasirinkimą. Išryškinamos svarstyti karjeros pasirinkimą sudarančios veiklos. Aptariami svarstyti karjeros pasirinkimą sudarančių sąlygų mokymosi aplinkų parametrai, atskleidžiant sąlygas sudarančią mokymosi aplinką ir išryškinant sąlygų moksleiviams sudarymo svarstyti karjeros pasirinkimo konteksto parametrus. Pateikiamas originalus mokymosi aplinkų, sudarančių sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, modelis.

Antroje disertacijos dalyje pagrįsta em-

In this dissertation Jurgita Surgeliénė analyses a relevant problem which can be expressed through the following question: what educational environments (through the aspect of their parameters) empower students to perform reasoning on their career choice?

The phenomenon of reasoning is usually the research object of the science of psychology. In her dissertation Surgeliénė does not aim to thoroughly analyse the technique of reasoning or to provide an indisputable algorithm that students could use when performing reasoning that enables making a right decision. Performing reasoning on career choice is presented in the context of educational science so that educational environments empowering students at general education schools to perform reasoning could be highlighted. In this dissertation, the educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice are presented through the process of empowering students to perform reasoning (focusing on the level of their preparedness to perform reasoning on career choice), which is developed in the context of educational environments of school and family.

After the review of basic and contemporary literary resources, students' career choice, emphasising the career concept and the complexity of career choice, is discussed in the first part of the dissertation. Students' reasoning on career choice is disclosed, also providing the basic of the concept of reasoning, reasoning on career choice process and its components, emphasising abilities required for reasoning. The empowerment to perform reasoning on career choice is discussed, presenting the concept of empowerment to perform reasoning on career choice, noting students' preparedness to perform reasoning on their career choice. Activities empowering to perform reasoning on career choice are emphasised. Parameters of educational environments empowering students to perform reasoning on career choice are dis-

pirinio tyrimo metodologija: tyrimo strategija, metodai, imtis, parametrai ir instrumentai. Grindžiant metodologiją remiamasi teorinės dalies išvadomis ir tyrimų metodologijos srities autoritetais. Tyrimas organizuojamas dviem etapais: pirmajame atskleidžiami mokymosi aplinką, sudarančią sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, bruožai bei išryškinami gilesniams (atvejo) tyrimui tinkami atvejai (atliekamas kokybinis tyrimas, taikant iš dalies struktūruoto interviu metodą); antrajame atskleidžiama mokymosi aplinką, sudarančią sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, raiška, vadovaujantis atvejo tyrimo strategija (analizuojami du atvejai, duomenys renkami taikant iš dalies struktūruoto interviu, dokumentų analizės, fizinės ir virtualios aplinkos stebėjimo metodus).

Trečiojoje disertacijos dalyje pateikiama išsami kokybinio tyrimo rezultatų analizė. Tyrimo duomenys analizuojami, atsižvelgiant į pagrindinius teorinio modelio parametrus. Gauti duomenys analizuojami, interpretuojami ir aiškiai pristatomi lentelėse, paveiksliuose, po kiekvienos disertacijos dalies pateikiamos apibendrinančios išvados. Atlikusi išsamią tyrimo duomenų analizę, autorė grįžta prie sukurto teorinio modelio ir pristato modelio parametrų raišką A ir B gimnazijose bei mokymosi aplinką, sudarančią sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, modelio parametrų raišką atvejo tyriime. Tyrimo rezultatai apibendrinami, diskutuojami kitų tyrimų ir sukurto teorinio konstruko kontekste.

Jurgitos Surgeliénės disertacija parengta pagal aiškią, logišką struktūrą. Joje nagrinėjama teoriniu ir praktiniu požiūriu aktualiai tema. Disertacijoje pagrįsti mokymosi aplinką, sudarančią sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, parametrai ir šių aplinkų veikimo modelis. Surinkta edukologijos mokslui naudingų empirinių duomenų, atskleidžiančių mokymosi aplinką, sudarančią sąlygas moksleiviams svarstyti

cussed, disclosing the empowering environment and emphasising the parameters of the context of empowering students to perform reasoning on their career choice. The original model of educational environments that empower students to perform reasoning on their career choice is presented.

Empirical research methodology, involving research strategy, methods, sample, parameters and instruments, was validated in the second part of the dissertation. Based on theoretical foundation and research methodology authorities, a methodology has been developed. Empirical research has been carried out in two stages. The first stage of the research discloses the features of educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice and introduces cases suitable for more thorough (case) analysis (i.e. a qualitative research using a semi-structured interview method has been carried out). In the second research stage, the expression of educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice is presented through a case study where two cases have been analysed using semi-structured interview, document analysis, as well as physical and virtual resource observation methods.

The third part of dissertation focuses on detailed analysis of the qualitative research results. Research data are analysed through the main parameters of the theoretical model. Then the data is analysed, interpreted and clearly presented in tables and diagrams. At the end of each part of the dissertation, generalising conclusions are provided. After a thorough analysis of the research data, the author goes back to the developed theoretical model and introduces how the parameters of the model are expressed at the A and B gymnasiums as well as focuses on how the parameters of the model of educational environments that empower students to perform reasoning on their career choice are expressed in the case analysis. The research results are

karjeros pasirinkimą, raišką šalies konteksto konkrečiose mokyklose. Sukurtas teorinis mokymosi aplinkų, sudarančių sąlygas moksleiviams svarstyti karjeros pasirinkimą, modelis gali būti taikomas bendrojo ugdymo mokyklų praktikoje, aktyvinant mokinį gebėjimą svarstyti.

Disertacija parengta 2009–2014 metais
Kauno technologijos universitete.

Mokslinė vadovė – prof. dr. Nijolė Bankauskienė
(Kauno technologijos universitetas,
socialiniai mokslai, edukologija, 07S).

Su disertacija galima susipažinti
Kauno technologijos universiteto ir Lietuvos
nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekose.

generalised and discussed in the context of other research and the developed theoretical construct.

Jurgita Surgelienė's dissertation follows a clear and logical structure. It focuses on both theoretically and practically relevant topic. The dissertation has validated parameters of educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice and the model of the environment functioning. The author has also collected empirical data relevant to the science of education that introduce the expression of educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice at particular schools within the national context. The developed theoretical model of educational environments empowering students to perform reasoning on their career choice could be applied in the practice of general education schools, having the aim of empowering students to perform reasoning.

Dissertation prepared 2009–2014
at Kaunas University of Technology.
Scientific supervisor – Prof. Dr. Nijolė Bankauskienė
(Kaunas University of Technology, Social science,
Eduatology, 07S).
The dissertation is available at Kaunas University
of Technology library and Martynas Mažvydas
National Library.

**2014 M. APGINTI MAGISTRO DARBAI
KARJEROS IR KARJEROS PROJEKTAVIMO TEMOMIS
MASTER THESIS ON THE CAREER AS WELL
AS CAREER DESIGNING TOPICS, DEFENDED IN 2014**

Baigiamojos magistrinio darbo tema Topic of Master Thesis	Pavardė, vardas Surname, first name	Institucija Institution	Mokslo kryptis Field of Science
Bakalauro studijų studentų karjeros planavimo veiksniai: Vytauto Didžiojo universiteto Socialinių mokslų fakulteto atvejis	Bagučanskytė, Miglė	Vytauto Didžiojo universitetas	Edukologija
Undergraduate students in career planning factors: The case of Vytautas Magnus University the faculty of Social sciences		Vytautas Magnus University	Educology
Nemotyvuoto ir nekvalifikuoto jaunimo nedarbo problemą įtakojantys socialiniai ir psichologiniai veiksniai. Kauno teritorinės darbo biržos atvejis	Baranauskaitė, Rūta	Vytauto Didžiojo universitetas	Edukologija
The factors that influence unemployment of unqualified and non-motivated young people. The case of Kaunas labour market		Vytautas Magnus University	Educology
Jaunų suaugusiųjų vertybų ir profesijos pasirinkimo sąveika	Daugėlaitė, Inga	Vytauto Didžiojo universitetas	Edukologija
Interaction of the personal values and the choice of a profession of young grown-ups		Vytautas Magnus University	Educology
Jaunų žmonių, turinčių aukštajį išsilavinimą ir gyvenančių kaimiškose vietovėse, profesinės karjeros galimybės	Gedvilienė, Jūratė	Šiaulių universitetas	Edukologija
Opportunities of professional career for young people residing in rural territories and having university education.		Šiauliai University	Educology
Studentų profesinių lūkesčių ir galimybų dermė karjeros vystymo kontekste	Jablonskiienė, Raimonda	Šiaulių universitetas	Edukologija
Match of professional expectations and possibilities of students within the context of the career development		Šiauliai University	Educology
Jaunuolių karjeros projektavimas postmodernizmo vertybų aspektu	Jonušaitė, Indré	Lietuvos edukologijos universitetas	Edukologija
Career planning in young people from a perspective of postmodern values		Lithuanian University of Educational Sciences	Educology
Abituriентų karjeros lūkesčių kaita	Jucytė, Viktorija	Aleksandro Stulginskio universitetas	Edukologija
Changing Expectations of School -Leavers		Aleksandras Stulginskis University	Educology

Darbuotojų karjeros vystymo gerinimas skirtingo tipo organizacijose	Klusienė, Jurgita	Vytauto Didžiojo universitetas	Vadyba
The improvement of employees' career development in different types of organizations		Vytautas Magnus University	Management
Karjeros koordinatoriaus profesinio kompetentingumo turinys ir struktūra	Kurlinkutė, Agnė	Lietuvos edukologijos universitetas	Edukologija
The career coordinator professional competence content and structure		Lithuanian University of Educational Sciences	Educology
Ikimokyklinių įstaigų pedagogų pasitenkinimą darbu lemiantys veiksniai	Liubarskienė, Sigitā	Vytauto Didžiojo universitetas	Edukologija
The factors defining job satisfaction of preschool teachers		Vytautas Magnus University	Educology
Racionalaus profesijos pasirinkimo požymiai ir jų raiška tarp X rajono bendrojo ugdymo mokyklų 12 klasės moksleivių, planuojančių socialinių mokslų studijas	Marcinkevičienė, Edita	Vytauto Didžiojo universitetas	Edukologija
The rational vocational choise features and their expression among the X district general education schools' twelfth grade students' planning to study social sciences		Vytautas Magnus University	Educology
Karjerą lemiančių veiksniių vertinimas turizmo sektoriuje	Matulis, Vaidas	Lietuvos sporto universitetas	Vadyba
Career assessment of the determinants in the tourism sector		Lithuanian Sports University	Management
Profesinės orientacijos renkantis pirmąją profesiją ir persikvalifikujant	Matulytė, Žydrūnė	Aleksandro Stulginskio universitetas	Edukologija
Professional Orientation In Choosing the First Career and In Retraining		Aleksandras Stulginskis University	Educology
Jauņu bedarbių požiūris į integracijos darbo rinkoje galimybes	Navickaitė, Justina	Lietuvos edukologijos universitetas	Edukologija
Attitude of the young unemployed towards the opportunities for integration in the labour market		Lithuanian University of Educational Sciences	Educology
Kineziterapijos profesijos pasirinkimo motyvacijos veiksniai Profession of physical therapy motivation factors	Nemeikštė, Gitela	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
Mokytojų profesijos pasirinkimo motyvai ir veiklos aspektai, teikiantys pasitenkinimą pasirinkta profesija	Paškevičienė, Renata	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
The motivation of teachers' professional choice and the aspects of their activity, providing satisfaction of the chosen profession			

Savanorystė, kaip prielaida aukštajai išsilavinimą įgijusio jaunimo integracijai į darbo rinką Volunteering as an assumption of academic youth integration in the labour market	Petrauskaitė, Modesta	Mykolo Romerio universitetas Mykolas Romeris University	Vadyba Management
Paauglių ugdymas karjerai neformalajame meniniame ugdyme Adolescent carrier education in informal arts education	Pocevičiūtė, Sandra	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
Socialinės-antropocentrinės pedagogų vertybės kaip karjeros projektavimo veiksnys Social – anthropocentric pedagogues' values as a career designing factor	Simaitienė, Dijana	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
Karjeros projektavimo modeliavimas Kauno kolegijoje Modelling of career guidance at Kaunas college	Smailytė, Ingrida	Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus University	Edukologija Educology
Asmens iniciatyvumo, nuostatų dėl karjeros tikslų bei profesinio saviveiksmingumo sąsajos su psichologijos absolventų karjeros sėkmungumu Proactivity, career goals settings and occupational self-efficacy links to career success among graduates of psychology	Šimkevičiūtė, Katrė	Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus University	Psichologija Psychology
IX–XII klasių mokinų mokymosi motyvacijos ir savęs vertinimo reikšmingumas profesiniams apsisprendimui IX–XII classes students learning motivation and self-assessment significance choosing profession	Šlaustienė, Monika	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
Imigrantų karjeros profiliai moderniosios karjeros kontekste: Lietuvos atvejis Career profiles of immigrants in the modern career context: case of Lithuania	Tchasse Simo, Diana	Vytauto Didžiojo universitetas Vytautas Magnus University	Edukologija Educology
Jaunesniojo mokyklinio amžiaus vaikų profesinis informavimas pradinėse klasėse: atvejo analizė Vocational briefing of younger school-age children in primary classes: case analysis	Vaitkutė, Rasa	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Edukologija Educology
Pedagoginis bendarvimas šeimoje kaip mokinų profesinės karjeros projektavimo veiksnys Pedagogical communication in the family as a students' career designing factor	Žitkevičius, Gintas	Lietuvos edukologijos universitetas Lithuanian University of Educational Sciences	Edukologija Educology

REIKALAVIMAI STRAIPSNIAMS

Informacija pateikiama studijų kokybės ir karjeros tyrimų grupės (SKKTG) tikslalapyje adresu:

<http://skktg.vdu.lt/index.php/lt/zurnalai-ir-leidiniai/karjeros-projektavimas-tyrimai-ir-konsultavimas/straipsni-pateikimas>

REQUIREMENTS FOR MANUSCRIPTS

Information could be found in quality of studies and career research group (SKKTG) website:

<http://skktg.vdu.lt/index.php/en/journals-and-publications/career-designing-research-and-counselling/requirements-for-manuscripts>

REDAKCIJOS ADRESAS

Vytauto Didžiojo universitetas

Studijų kokybės ir karjeros tyrimų grupė

Jonavos g. 66, LT-44191

Tel.: (+370 37) 37 32 78 27

Faks.: (+370 37) 327 823

El. p.: zur_kptk@fc.vdu.lt

REDAKCIJOS ADRESAS

Vytautas Magnum University

Quality of Studies and Career Research Group

Jonavos str. 66, LT-44191

Phone: (+370 37) 37 32 78 27

Fax: (+370 37) 327 823

E-mail: zur_kptk@fc.vdu.lt